

บทที่ 4

บทบาทของหนังสือพิมพ์สยามรัฐและไทยรัฐ ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516

บทบาทหน้าที่ทางสังคมของสื่อมวลชนตามแนวความคิดของ Mcquail(1984)มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการคือ

1. ด้านการให้ข่าวสารข้อมูล(Information) ได้แก่ การให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานภาพทางสังคมของสถานการณ์โลก และการบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจ
2. การประสานเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ(Correlation)ได้แก่ การอธิบายตีความและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ต่าง ๆที่เกิดขึ้นในสังคม
3. การสร้างความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม(Continuity)หรือการให้การศึกษา ได้แก่ การนำเสนอวัฒนธรรมหลัก ยอมรับวัฒนธรรมย่อย และการผลักดันให้เกิดการคุ้มครองรักษาค่านิยมร่วมกันเอาไว้
4. การให้ความบันเทิง(Entertainment) ได้แก่ การให้ความสนุกสนาน วิธีผ่อนคลายอารมณ์ และการลดความตึงเครียดทางสังคม
5. การผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง(Mobilization)

บทบาททางสังคมดังกล่าวนี้จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์สยามรัฐและไทยรัฐในแต่ละช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง ทั้งนี้จะพิจารณาบทบาทที่เกี่ยวข้องอย่างเด่นชัดเพียง 3 ด้านคือ

1. บทบาทในด้านการให้ข่าวสารข้อมูล
 2. บทบาทในด้านการอธิบาย ตีความ และแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นทางการเมือง
 3. บทบาทในด้านการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
- ประเด็นที่ทำการวิเคราะห์ในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 มุ่งพิจารณาใน 2 ประเด็นหลักคือ

1. ประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของระบอบประชาธิปไตยของบรรดาปัญญาชนทั้งที่เป็นนิสิตนักศึกษา อาจารย์ นักการเมืองก่อนที่จะขยายวงไปสู่ประชาชน

การเรียกร้องดังกล่าวถือเป็นประเด็นที่เป็นชนวนนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งนี้

2. ประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ ซึ่งเข้ามามีอำนาจทางการเมืองยาวนานถึง 10 ปีนับตั้งปีพ.ศ 2506-2516

สถานการณ์การเมืองช่วงวิกฤตการณ์

14 ตุลาคม 2516

หลังจากที่ประเทศไทยถูกปกครองโดยรัฐบาลเผด็จการทหารต่อเนื่องมาเป็นเวลาถึง 16 ปี จากสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มาถึงจอมพลถนอม กิตติขจร ทำให้เริ่มมีกระแสความไม่พอใจเกิดขึ้นโดยขยายจากกลุ่มปัญญาชนไปยังประชาชนทั่วไป

วันที่ 5 ตุลาคม 2516 ได้เกิดมีการเคลื่อนไหวเรียกร้องรัฐธรรมนูญของ "กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ" ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์มหาวิทยาลัย นักหนังสือพิมพ์ ผู้นำนิสิตนักศึกษา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ฯลฯ จำนวน 100 คน โดยมีการชักชวนประชาชนร่วมเซ็นชื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญเพื่อส่งถึงจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี

วันที่ 6 ตุลาคม 2516 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมแกนนำกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญจำนวน 11 คน ขณะที่กำลังออกตรวจแจกใบปลิว อีกทั้งยังมีการตรวจค้นบ้านของผู้ถูกจับกุมพร้อมตั้งข้อหาบกฏ

วันที่ 7 ตุลาคม 2516 เริ่มมีการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการชักชวนให้นิสิตนักศึกษาหยุดสอบ

วันที่ 8 ตุลาคม 2516 จอมพลประภาส จารุเสถียร ได้ออกมาแถลงว่าจากการตรวจค้นเอกสารพบว่าผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมมีแผนที่จะก่อจลาจลขึ้นในบ้านเมือง ในวันเดียวกันนี้ได้มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำนวน 60 คนเดินทางไปเยี่ยมผู้ต้องหารัฐธรรมนูญแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยม ขณะเดียวกันนักศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์หรือนิด้า ได้ยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีเรียกร้องให้การปล่อยตัวผู้ต้องหา

วันที่ 9 ตุลาคม 2516 นิสิตนักศึกษาจากทั่วประเทศได้เดินทางมาชุมนุมกันที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กว่า 3,000 คน เรียกร้องให้มีการปล่อยผู้ต้องหารัฐธรรมนูญ ด้านนายกรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจมาตรา 17 สั่งคุมตัวนายไขแสง สุกใสกับพวกซึ่งถูกจับกุมขณะดำเนินการเรียกร้องรัฐธรรมนูญในข้อหาชุมนุมทางการเมืองเกินกว่า 5 คน และกระทำการยุยงให้ประชาชนละเมิดกฎหมาย ขณะที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้นิสิตนักศึกษาปฏิบัติตามประกาศกำหนดสอบของมหาวิทยาลัย

วันที่ 10 ตุลาคม 2516 รัฐบาลได้แต่งตั้งให้จอมพลประภาส จารุเสถียร เป็นผู้อำนวยการ

การศูนย์ปราบจลาจล ด้านเหตุการณ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีนิสิตนักศึกษาและนักเรียนมาชุมนุมเพิ่มมากขึ้นเป็นกว่า 50,000 คน

วันที่ 11 ตุลาคม 2516 กระแสการคัดค้านรัฐบาลเริ่มขยายวงออกไปมากขึ้น มีการชุมนุมเกิดขึ้นในต่างจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา ด้านเหตุการณ์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ อธิการบดีได้ตัดสินใจสั่งเลื่อนการสอบออกไปจนกว่าเหตุการณ์จะคลี่คลาย ขณะที่นักศึกษาได้ส่งตัวแทนจำนวน 10 คนเข้าพบจอมพลประภาส เพื่อยื่นคำขาดให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาทั้งหมด แต่รัฐบาลไม่ยินยอมต่อการเรียกร้อง

วันที่ 12 ตุลาคม 2516 นักศึกษาภายใต้การนำของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย(ศนท.) ได้ออกแถลงการณ์ยื่นคำขาดให้รัฐบาลปล่อยผู้ต้องหารัฐธรรมนูญอย่างไม่มีเงื่อนไขภายใน 24 ชั่วโมง กำหนดเส้นตายภายในเที่ยงวันที่ 13 ตุลาคม 2516 ทำให้รัฐบาลต้องประชุมเพื่อพิจารณาแถลงการณ์ของนิสิตนักศึกษา และมีมติออกมาว่าจะปล่อยตัวผู้ต้องหา รัฐธรรมนูญจะต้องมีการประกันตัวออกไป นักศึกษารวมทั้งผู้ต้องหาจึงไม่ยินยอมออกจากที่คุมขัง เพราะตามการเรียกร้องนั้นให้รัฐบาลปล่อยตัวผู้ต้องหาแบบไม่มีเงื่อนไข ด้านจำนวนผู้ชุมนุมนั้นได้เพิ่มขึ้นเป็นกว่า 100,000 คน

วันที่ 13 ตุลาคม 2516 ได้มีการเจรจากันอีกครั้งระหว่างตัวแทนนิสิตนักศึกษาและจอมพลประภาส จารุเสถียร โดยตกลงว่าจะมีการปล่อยตัวผู้ต้องหาอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่จอมพลประภาสมีข้อแลกเปลี่ยนว่านิสิตนักศึกษาจะต้องยุติการชุมนุม ในเวลาเดียวกันผู้ชุมนุมซึ่งเพิ่มจำนวนเป็น 200,000 คนได้เคลื่อนขบวนออกจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อไปชุมนุมกันที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และตอนค่ำวันเดียวกันได้เคลื่อนขบวนต่อไปยังลานพระบรมรูปทรงม้าและบริเวณถนนหน้าสวนจิตรลดาด้านเขาดิน จุดมุ่งหมายของการชุมนุมเปลี่ยนไปจากการเรียกร้องให้ปล่อยผู้ต้องหาไปเป็นการเรียกร้องให้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญภายในปี 2516

วันที่ 14 ตุลาคม 2516 นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล หนึ่งในผู้นำนิสิตนักศึกษาซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการชุมนุมได้สั่งเคลื่อนขบวนเข้าสู่พระราชวังสวนจิตรลดาเพราะขาดการติดต่อกับกรรมการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยคนอื่นๆที่เข้าไปเจรจายอมสลายตัวกับรัฐบาล ประกอบกับเกรงว่าจะมีการใช้กำลังทหารจัดการกับผู้ชุมนุมจึงหวังจะเข้าไปพึ่งบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แต่ในที่สุดทุกฝ่ายสามารถตกลงกันได้ในตอนเช้ามีตัวกัน โดยจะมีการสลายการชุมนุม อย่างไรก็ตามขณะที่ฝูงชนกำลังจะสลายตัวได้เกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มาปิดกั้นทาง เหตุการณ์จึงบานปลายโดยเจ้าหน้าที่ได้ยิงแก๊สน้ำตาใส่ฝูงชน

เวลา 10.00 น. รัฐบาลได้ออกแถลงการณ์ว่าฝ่ายผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง และ

มุ่งจะล้มล้างการปกครองประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจะดำเนินการปราบปรามอย่างเด็ดขาด และรัฐบาลก็ได้ใช้รถถัง อาวุธ เฮลิคอปเตอร์กวาดล้างทำให้ประชาชนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

เวลา 19.15 น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีกระแสพระราชดำรัสว่าจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว จึงได้แต่งตั้งให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี

วันที่ 15 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์ยังไม่สิ้นสุดสภาพปกติ ผู้ชนได้ทำลายสถานที่ราชการเพราะเชื่อว่าจอมพลถนอม กิตติขจรยังมีอำนาจอยู่ โดยยังคงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด จนกระทั่งเย็นวันเดียวกันนั้นสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยได้ออกกระจายเสียงว่าจอมพลถนอม กิตติขจร และจอมพลประภาส จารุเสถียร ได้เดินทางออกนอกประเทศไปแล้ว เหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองจึงสงบ

วันที่ 16 ตุลาคม 2516 ได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีรวม 27 คน และการประชุมนัดแรกของคณะรัฐมนตรีได้มีมติออกพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการต่อสู้ หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานระหว่างวันที่ 6 ตุลาคม 2516 เวลา 6.00 น. ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2516 เวลา 24.00 น. อีกทั้งยังแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่

บทบาทของหนังสือพิมพ์สยามรัฐช่วงวิกฤติการณ์
ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516

บทบาทของหนังสือพิมพ์สยามรัฐต่อวิกฤติการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 จะพิจารณาใน 2 ประเด็นใหญ่ด้วยกันคือประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญและการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

ก. บทบาทสยามรัฐต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

การเรียกร้องรัฐธรรมนูญเป็นประเด็นสำคัญที่นำไปสู่วิกฤติการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 สยามรัฐในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ(Quality Newspaper)จึงได้เสนอข่าวความเคลื่อนไหวของการเรียกร้องรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่อง และมีบทบาททั้งในเชิงข่าวสาร เชิงความคิดเห็น และเชิงการก่อกระแสผลักดันในเรื่องการเรียกร้องรัฐธรรมนูญดังนี้

1. บทบาทในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร

นับจากวันแรกที่มีการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญวันที่ 5 ต.ค.2516 ซึ่งสยามรัฐนำเสนอข่าวในฉบับวันที่ 6 ต.ค. ไปจนถึงฉบับวันที่ 30 ต.ค.สยามรัฐได้นำเสนอข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญในหน้า 1 จำนวน 27 ข่าว จากจำนวนข่าวในหน้าที่ทั้งหมด 87 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 31

การเสนอข่าวดังกล่าวมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งการวิเคราะห์ในที่นี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วงด้วยกันคือ

- ช่วงก่อนการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ
- ช่วงหลังจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาจนถึงช่วงวิกฤติการณ์ในวันที่ 14 ตุลาคม 2516
- ช่วงหลังจากจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ

ทั้งนี้พบว่าช่วงก่อนการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญไม่มีการเสนอข่าวดังกล่าวเลย ขณะที่ช่วงหลังจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญไปจนถึงวิกฤติการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 เป็นช่วงที่เสนอข่าวมากที่สุด ส่วนช่วงสุดท้ายจะเป็นการเกาะติดกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญใหม่

ช่วงก่อนการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

หลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจร ได้ทำการปฏิวัติตัวเองเมื่อวันที่ 17 พ.ย. 2514 พร้อมกับยกเลิกรัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. 2511 แล้วมาประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2515 ได้ก่อให้เกิดกระแสความไม่พอใจแก่กลุ่มปัญญาชนโดยเฉพาะนักวิชาการและนิสิตนักศึกษา

ในช่วงก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางการเมือง 14 ต.ค. 2516 ได้เกิดเหตุการณ์หลายกรณีที่เป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างนิสิตนักศึกษากับรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประท้วงกรณีข้าราชการระดับสูงใช้เฮลิคอปเตอร์ของทางราชการไปล่าสัตว์ที่ทุ่งใหญ่และการประท้วงกรณีลอบชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง 9 คนออกจากมหาวิทยาลัย

การเสนอข่าวหน้า 1 ของสยามรัฐในช่วงก่อนการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญในวันที่ 5 ต.ค. 2516 พบว่านอกเหนือจากการเสนอข่าวทั่วไปแล้ว ยังเป็นข่าวที่เกาะติดอยู่กับประเด็นความขัดแย้งเหล่านี้โดยไม่มีประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญอยู่เลย เช่นฉบับประจำวันที่ 3 ตุลาคม ที่เป็นการรายงานข่าวความคืบหน้าคดีการล่าสัตว์ที่ทุ่งใหญ่ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าสยามรัฐไม่ได้มีบทบาทในการเปิดประเด็นหรือจุดกระแสการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ทั้งที่บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์สามารถที่จะเปิดประเด็นโดยการไปสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่สยามรัฐมุ่งที่จะเสนอข่าวตามความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ช่วงหลังการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญจนถึงช่วงวิกฤติการณ์ 14 ต.ค. 2516

วันที่ที่มีการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญขึ้นเมื่อในวันที่ 5 ต.ค. สยามรัฐตีพิมพ์ข่าวทันทีในฉบับวันที่ 6 ต.ค. โดยพาดหัวข่าวเล็กว่า

‘กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญออกโรงครั้งแรก’

เนื้อหาข่าวเป็นเรื่องการจัดตั้งกลุ่มประชาชนทุกสาขาอาชีพ ประกอบด้วยชาวนา กรรมกร นักการเมือง ศิลปิน นักธุรกิจ ข้าราชการ ประมาณ 100 คน วัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญและให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความสำนึกในสิทธิและเสรีภาพ ในตอนท้ายข่าวยังได้สัมภาษณ์พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร เกี่ยวกับการรวมตัวกันครั้งนี้ โดยพ.อ.ณรงค์กล่าวว่าหากการเดินขบวนไม่ผิดกฎหมาย ตนก็จะนำทหารมาเดินขบวนบ้าง เพราะทหารก็ไม่อยากจะไปรบเช่นกัน

การเปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของสยามรัฐยังมีความระมัดระวังอยู่สูงจะเห็นได้จากประการแรกการให้น้ำหนักและความสำคัญที่เป็นเพียงข่าวพาดหัวเล็ก ขณะที่ข่าวพาด

หัวใจใหญ่ในวันดังกล่าวยังเป็นเรื่องจับไม้เถื่อนที่ภาคเหนือ ประการที่สองเป็นการเสนอข่าวสองด้านโดยสัมภาษณ์พ.อ.ณรงค์ในฐานะตัวแทนฝ่ายรัฐบาลประกอปกกันด้วย

ฉบับวันที่ 7 ต.ค. สยามรัฐได้นำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาเป็นข่าวพาดหัวใหญ่เป็นครั้งแรกว่า

‘ด่วน จับ 11 อาจารย์นักศึกษาเรียกร้องรัฐธรรมนูญ’

เนื้อหาข่าวพาดหัวใหญ่นี้ดังกล่าวเป็นเรื่องการจับกุมกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญจำนวน 11 คนขณะที่กำลังเดินแจกใบปลิว ข้อหาชุมนุมทางการเมืองเกิน 5 คนซึ่งมีความผิดตามประกาศคณะปฏิวัติที่ห้าไว้ โดยสันติบาลได้นำตัวผู้ต้องหาไปสอบสวนอย่างเคร่งเครียด อีกทั้งยังได้มีการตรวจค้นบ้านของผู้ถูกจับกุมอีกด้วย

หลังจากนั้นสยามรัฐก็นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเมื่อเหตุการณ์รุนแรงขึ้น สยามรัฐได้ออกหน้า 1 ทั้งหมดให้กับข่าวความเคลื่อนไหวเรียกร้องรัฐธรรมนูญหรือคิดเป็นร้อยละ 100 ในฉบับวันที่ 13 ต.ค. โดยพาดหัวข่าวใหญ่ว่า

‘คลื่นนักศึกษาประชาชน 5 แสนเดินขบวนมิดฟ้ามัวดิน’

เนื้อหาข่าวเป็นการเสนอความเคลื่อนไหวของฝ่ายเรียกร้องรัฐธรรมนูญ โดยระบุว่าฝ่ายนิสิตนักศึกษาได้ขีดเส้นตายให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญภายในเที่ยงวันของวันที่ 13 ตุลาคม ซึ่งถึงแม้รัฐบาลจะยินยอมให้ปล่อยตัว แต่ฝ่ายนิสิตศึกษาก็ยังไม่รับฟัง โดยยังยึดเป้าหมายเดิมว่าจะต้องเป็นการปล่อยตัวอย่างไม่มีเงื่อนไขและไม่ใช้ลักษณะการประกันตัวออกมา

เช่นเดียวกันกับฉบับวันที่ 14 ต.ค. และ 15 ต.ค. ที่สยามรัฐให้พื้นที่หน้า 1 ร้อยละ 100 กับข่าวเรียกร้องรัฐธรรมนูญเพราะเป็นช่วงที่เกิดความรุนแรงขึ้นสูงสุด

การเสนอข่าวในช่วงวิกฤติด้านหนึ่งเป็นการทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อให้ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้น แต่อีกด้านหนึ่งก่อให้เกิดความสับสน และความวิตกในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพาดหัวข่าวใหญ่ในลักษณะที่ก่อให้เกิดการตื่นกลัว

ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่ก่อให้เกิดความตื่นกลัว คือ

ฉบับวันที่ 12 ต.ค.

‘นักศึกษายื่นคำขาดรัฐบาล’

‘ให้คำตอบภายใน 24 ชั่วโมง - เดินขบวน’

ฉบับวันที่ 13 ต.ค.

‘คลื่นนักศึกษาประชาชน 5 แสนเดินขบวนมิดฟ้ามัวดิน’

ฉบับวันที่ 15 ต.ค.

“เหตุการณ์นองเลือดยังไม่สงบ

ตายแล้ว 200 บาท เจ็บนับพัน”

อย่างไรก็ตามถ้าจะมองในด้านการให้น้ำหนักและความสำคัญแล้วกล่าวได้ว่าสยามรัฐได้ให้พื้นที่ในการเสนอข่าวในช่วงวันที่ 13-15 ต.ค.มากที่สุด โดยอุทิศพื้นที่หน้า 1 ทั้งหมดให้กับประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

ช่วงหลังจากจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ

หลังจากที่สถานการณ์ในเหตุการณ์วิกฤติการณ์ทางการเมือง 14 ต.ค. 2516 คลี่คลายลง พร้อมกับการบินหนีไปต่างประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ สยามรัฐก็ยังติดตามการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรขึ้นทดแทนธรรมนูญการปกครองแผ่นดินที่ประกาศใช้ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร

ฉบับวันที่ 17 ตุลาคม สยามรัฐหน้า 1 ได้เสนอข่าวได้พาดหัวข่าวเล็กว่า

“ตั้ง ดร. ประคอบ เป็นผู้เลือกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ”

เนื้อหาข่าวกล่าวถึงนายสัญญา ชรรถศักดิ์ นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้ ดร. ประคอบ หุตะสิงห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานคัดเลือกตัวบุคคลที่ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมพร้อมทั้งความรู้เข้าเป็นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดจะให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน

ฉบับวันที่ 26 ตุลาคม สยามรัฐได้พาดหัวข่าวเล็กเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ถึง 2 ข่าวคือ

“เลือกของดีในรัฐธรรมนูญเก่า มาประกอบการร่างฉบับใหม่”

เนื้อหาข่าวกล่าวว่า ดร. ประคอบ หุตะสิงห์ ประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้สัมภาษณ์ว่าจะต้องนำรัฐธรรมนูญฉบับเก่า มาพิจารณาประกอบโดยอาจจะหยิบยกเอาจุดที่ดีมาใช้ แต่จะต้องเป็นประชาธิปไตยมากที่สุดคือรัฐบาลจะต้องมาจากประชาชนและแยกข้าราชการประจำออกจากการเมือง

อีกข่าวหนึ่งพาดหัวว่า

“ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จใน 5 เดือน”

เนื้อหาข่าวกล่าวว่าร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความรอบคอบ คาดว่าจะร่างเสร็จภายใน 5 เดือนจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของรัฐสภาในการพิจารณา คาดว่าจะใช้เวลาไม่นานหากประชาชนให้ความร่วมมือได้ดี ดังนั้นคงจะประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ได้ภายใน 6 เดือน

การวิเคราะห์พาดหัวข่าว

จากข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญทั้งหมดจำนวน 27 ข่าวแยกเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ 10 ข่าว พาดหัวรอง 4 ข่าวและพาดหัวธรรมดา 13 ข่าว หากจะพิจารณาความโน้มเอียงในการพาดหัวใน 3 ลักษณะคือ

- พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายนิสิตนักศึกษาและการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

- พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและปฏิกิริยาต่อการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

- พาดหัวข่าวที่เสนอความเคลื่อนไหวทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายนิสิตนักศึกษา จะพบว่าในช่วงก่อนจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญไม่มีพาดหัวข่าวเกี่ยวกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญเพราะยังไม่มีข้อเสนอข่าวดังกล่าว และในช่วงที่สองซึ่งเป็นช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ 14 ต.ค. มีพาดหัวข่าวด้านนิสิตนักศึกษา 6 ข่าว เทียบกับพาดหัวข่าวที่นำเสนอทางรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร 4 ข่าวและพาดหัวข่าวที่เป็นกลางที่มีอยู่ 11 ข่าว

ในขณะที่ช่วงที่สามหลังจากจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ ไม่มีพาดหัวข่าวที่โน้มเอียงให้ภาพบวกกับรัฐบาลจอมพลถนอมอยู่เลย แต่มีพาดหัวข่าวที่เป็นกลางอยู่ถึง 6 ข่าว

เมื่อรวมทั้งสามช่วงเหตุการณ์พบว่ามีพาดหัวข่าวด้านนิสิตนักศึกษาอยู่ทั้งหมด 6 ครั้ง แยกเป็นพาดหัวใหญ่ 4 ครั้ง และพาดหัวธรรมดา 2 ครั้ง ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงการพาดหัวข่าวด้านนิสิตนักศึกษาของสยามรัฐ

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
6ต.ค.	ธรรมดา	'กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญออกโรงครั้งแรก'
9ต.ค.	ใหญ่	'มธ.ประท้วงหนัก-หยุดสอบไม่มีกำหนด อดีตสส.ไชแสงสุกไสมอบตัวแล้ว'
11ต.ค.	ใหญ่	'นักศึกษาส่งตัวแทน เจรจากับประภาส ทุกสถาบันหนักกำลัง'
12ต.ค.	ใหญ่	'นักศึกษายื่นคำขาดรัฐบาล ให้คำตอบภายใน24ชั่วโมง'
13ต.ค.	ใหญ่ ธรรมดา	'คลื่นนักศึกษาประชาชน5แสนเดินขบวนมิดฟ้ามัวดิน' 'เผยเอกสารคอมมิวนิสต์ยึดจากห้องสมุด'

พาดหัวข่าวที่นำเสนอทางฝ่ายรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร มีอยู่ทั้งหมด 4 ครั้ง แยกเป็นพาดหัวข่าวใหญ่ 1 ครั้ง พาดหัวรอง 1 ครั้ง และพาดหัวธรรมดา 2 ครั้งดังตาราง

ตารางที่ 2 แสดงการพาดหัวข่าวด้านรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของสยามรัฐ

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
7ต.ค.	ใหญ่	'คว่นจับ11อาจารย์นักศึกษาเรียกร้องรัฐธรรมนูญ'
9ต.ค.	รอง	'ประกาศว่าพวกเรียกร้องรัฐธรรมนูญมีแผนล้มรัฐบาล'
12ต.ค.	ธรรมดา	'โฆษกรัฐบาลปราชญ์ ส.พ.'
14ต.ค.	ธรรมดา	'ประกาศให้สัญญารัฐธรรมนูญตุลาคม17'

พาดหัวข่าวที่เสนอความเคลื่อนไหวทั้งฝ่ายนิสิตนักศึกษาและรัฐบาลมีอยู่ทั้งหมด 17 ครั้ง แยกเป็นพาดหัวใหญ่ 5 ครั้ง พาดหัวรอง 3 ครั้ง และพาดหัวธรรมดา 9 ครั้งดังตาราง

ตารางที่ 3 แสดงการพาดหัวข่าวที่เสนอความเคลื่อนไหวทั้งฝ่ายนิสิตนักศึกษาและรัฐบาล

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
8ต.ค.	ใหญ่	'ศูนย์นิสิตโจมตีรัฐบาลเผด็จการและอธรรม สันติบาลสั่งตามล่าตัวอดีตสส. - ระบุเป็นผู้ยุยง'
9ต.ค.	ธรรมดา	'ลำดับเหตุการณ์'
10ต.ค.	ใหญ่	'นศ. ชุมนุมต่อสู้ยันตีง ผนีกกำลังประท้วงหนัก นายกฯปราชญ์นักศึกษา'
	ธรรมดา	'ลำดับเหตุการณ์วานนี้'
11ต.ค.	ธรรมดา	'ลำดับเหตุการณ์วานนี้'
12ต.ค.	ธรรมดา	'ลำดับเหตุการณ์วานนี้'
13ต.ค.	ธรรมดา	'ลำดับเหตุการณ์วานนี้'
14ต.ค.	ใหญ่	'รัฐบาลยอมแล้วปล่อย13ผู้ถูกจับโดยไม่มีเงื่อนไข นักศึกษาเข้าเผ่ายรับสั่งสำเร็จแล้วขอให้เลิกได้'
	รอง	'เกิดเหตุสลดใจมีกลุ่มนักเรียนบุกเข้าพังป้อมทหาร'

ตารางที่ 3(ต่อ)

วันที่	ลักษณะการพาดหัว	ข้อความพาดหัว
15 ต.ค.	ใหญ่	'เหตุการณ์นองเลือดยังไม่สงบ ตายแล้ว 200 บาดเจ็บนับพัน'
	รอง	'เหตุการณ์วันวิปโยค'
16 ต.ค.	ใหญ่	'ถนนอม-ประภาส-ณรงค์หนีไปนอก ชั้นเครื่องบินการบินไทยไปไทเป'
	รอง	'ความเห็นหน้าแรก'
	ธรรมดา	'ข่าวล่า'
18 ต.ค.	ธรรมดา	'ตั้งดร.ประกอบเป็นผู้เลือก กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ'
26 ต.ค.	ธรรมดา	'เลือกของดีในรัฐธรรมนูญเก่า มาประกอบการร่างฉบับใหม่'
	ธรรมดา	'ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จใน 5 เดือน'

สรุปทิศทางการพาดหัวข่าวหน้า 1 ของสยามรัฐ

1. การพาดหัวข่าวของสยามรัฐหากไม่นับพาดหัวที่มีลักษณะเป็นกลางแล้ว จะเห็นได้ว่าพาดหัวที่นำเสนอทางฝ่ายนิสิตนักศึกษาจะมีมากกว่าพาดหัวที่นำเสนอทางฝ่ายรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร

2. การพาดหัวข่าวของสยามรัฐเป็นไปตามความเข้มข้นของเหตุการณ์ ดังจะเห็นได้จากในช่วงวันที่ 13-15 ตุลาคมซึ่งเป็นช่วงที่สถานการณ์ความรุนแรงได้ปะทุขึ้นถึงจุดสูงสุด พาดหัวข่าวหน้า 1 ของสยามรัฐทั้งหมดจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญทั้งหมด

สรุปบทบาทการให้ข้อมูลข่าวสารของสยามรัฐต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

1. แม้สยามรัฐจะไม่ได้แสดงบทบาทนำในการเปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่สยามรัฐได้ให้ข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่มีการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญจนกระทั่งวิกฤตการณ์ทางการเมืองผ่านพ้นไปและมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพื่อประกาศใช้เป็นฉบับถาวร

2. สยามรัฐมีการนำเสนอข่าวทางฝ่ายนิสิตศึกษามากกว่าฝ่ายรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาจากการพาดหัวข่าวซึ่งมีหัวข่าวที่เป็นความเคลื่อนไหว

ไหวการเรียกร้องของฝ่ายนิสิตนักศึกษามากกว่าอย่างชัดเจน

2. บทบาทในการอธิบาย ตีความ และแสดงความคิดเห็น

จากการวิเคราะห์บทบาทการ คอ 'ลัมน์' คีตกฤทธ์ของม.ร.ว. คีตกฤทธ์ ปราโมช และคอ 'ลัมน์' นเรศ นโรปกรณ์ เขียน เขียน เขียน เขียน เขียน เขียน ของนายนเรศ นโรปกรณ์ ปรากฏบทบาทในเชิงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์สยามรัฐต่อวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ดังนี้

บทบาทการ

บทบาทการก็เช่นเดียวกับข่าวหน้า 1 ที่ไม่มีการหยิบประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาเสนอในช่วงก่อนที่จะมีการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

กระทั่งหลังการเสนอข่าวจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญถึง 3 วันหรือฉบับวันที่ 9 ต.ค. สยามรัฐจึงมีบทบาทการเกี่ยวกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก ดังตาราง ตารางที่ 4 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของบทบาทการสยามรัฐ

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
9 ต.ค.	รัฐกับการพิสูจน์ความจริง	- การจับกุมผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ ทำให้รัฐบาลไม่น่าเชื่อถือ - ควรสอบสวนผู้ต้องหาอย่างเป็นธรรม
10 ต.ค.	เพียงผืนนโยบายรัฐ	- กลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญไม่มีความผิดตามกฎหมายเพราะเป็นการแสดงออกตามระบอบประชาธิปไตย
20 ต.ค.	ควรใช้รัฐธรรมนูญที่มีอยู่	- ควรยกเลิกธรรมนูญการปกครอง พ.ศ. 2515 ของจอมพลถนอม แล้วนำรัฐธรรมนูญฉบับเก่าปี 2511 มาใช้

ตารางที่ 4(ต่อ)

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
27 ต.ค.	รัฐธรรมนูญที่ผ่านประชาชน	- การร่างรัฐธรรมนูญที่ดำเนินอยู่ไม่มีหลักประกันว่าจะได้รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย - ควรเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างมากขึ้น

บทบรรณาธิการที่นำเสนอทั้ง 4 ครั้งดังกล่าวมีทิศทางในการนำเสนอที่สอดคล้องกัน โดยฉบับวันที่ 9 ต.ค. ซึ่งใช้ชื่อเรื่องว่า "รัฐกับการพิสูจน์ความจริง" นำเสนอเนื้อหาว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้ประกาศว่าต้องการรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อมีการจับกุมเพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ทำให้เป็นการสร้างความไม่น่าเชื่อถือในเรื่องนี้จากประชาชน ดังนั้นควรจะมีการสอบสวนผู้ต้องหาที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญอย่างเป็นธรรม หลักฐานจะต้องมีน้ำหนัก ระบบการขังลิ้มควรจะหมดไปจากเมืองไทยได้แล้ว และถ้าหากไม่มีหลักฐานว่าผู้ต้องหาต้องการโค่นล้มรัฐบาลตามที่กล่าวหา ก็ควรปล่อยตัวไป

วันต่อมาฉบับวันที่ 10 ต.ค. บทบรรณาธิการภายใต้ชื่อเรื่อง "เพียงผืนนโยบายรัฐ" ได้เสนอว่ากลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญไม่ควรจะมีความผิดเพราะไม่ได้ฝ่าฝืนกฎหมาย แต่เป็นการแสดงออกของคนในระบอบประชาธิปไตยที่รัฐบาลควรให้การยอมรับ บุคคลกลุ่มนี้เพียงแต่ต้องการรัฐธรรมนูญเร็วกว่าความต้องการของรัฐบาลเท่านั้น

จนกระทั่งผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤติการณ์วันที่ 14 ต.ค. ไปด้วยชัยชนะของฝ่ายนิสิตนักศึกษา สยามรัฐได้เสนอบทบรรณาธิการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญอีกสองครั้งในฉบับวันที่ 20 ต.ค. โดยใช้ชื่อเรื่องว่า "ควรใช้รัฐธรรมนูญที่มีอยู่" เนื้อหาได้เรียกร้องว่าสิ่งที่รัฐบาลของนายสัญญาธรรมศักดิ์ที่เพิ่งได้รับการแต่งตั้งควรดำเนินการก็คือการยกเลิกธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2515 แล้วประกาศใช้รัฐธรรมนูญพ.ศ. 2511ทันที โดยให้สส. กลับคืนสู่ฐานะเดิม และให้สส. เหล่านี้ทำหน้าที่แก้ไขรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับตามความต้องการของประชาชน ซึ่งจะดีกว่าที่จะร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาใช้ เพราะไม่มีหลักประกันว่าจะร่างได้ตามความต้องการของประชาชน และฉบับวันที่ 27 ต.ค. ซึ่งเรียกร้องให้มีการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญมากขึ้น

สรุปบทบาทในการเสนอความคิดเห็นของบรรณาธิการ

1. บทบรรณาธิการสยามรัฐแสดงจุดยืนทางการเมืองออกมาอย่างชัดเจนโดยเห็น

ด้วยการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนิสิตนักศึกษาและประชาชนนับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญขึ้นมา ซึ่งแตกต่างจากข่าวที่ไม่สามารถแสดงท่าทีที่แจ่มชัดเนื่องจากต้องรักษาความเป็นกลางในการนำเสนอ

2. บทบรรณาธิการสยามรัฐไม่เห็นด้วยการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญของรัฐบาล รวมถึงการตั้งข้อหาภทททางการเมือง เพราะมองว่าการเรียกร้องรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิที่สามารถแสดงออกได้ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

3. บทบรรณาธิการสยามรัฐมีความเห็นว่าควรจะนำรัฐธรรมนูญฉบับปี 2511 มาใช้แทนรัฐธรรมนูญการปกครองพ.ศ. 2515 ซึ่งเป็นฉบับชั่วคราวที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรนำมาใช้ปกครอง รวมทั้งการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

คอลัมน์"ศึกฤทธิ์"

คอลัมน์"ศึกฤทธิ์"อยู่ในหน้า 5 ของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เป็นคอลัมน์ที่มีบทบาทในการชี้นำความคิดเห็นไม่ต้อยไปกว่าบทบรรณาธิการ เพราะเจ้าของคอลัมน์คือม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เป็นนักคิดนักเขียน และนักการเมืองที่มีบทบาทในการชี้นำความคิดเห็นทางการเมืองมาก

ในช่วงเริ่มต้นการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ คอลัมน์ศึกฤทธิ์ยังไม่ได้นำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาเสนอ วิทยากร เชียงกูร ได้วิเคราะห์บทบาทของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมชว่าไม่ได้มีส่วนในการก่อกระแสเรียกร้องของฝ่ายประชาชนในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เลย

'ในช่วงหน้าสี่หน้าขวานจริง ๆคือในช่วงต้นเดือนตุลาคม 2516 เมื่ออดีตผู้นำนักศึกษาและปัญญาชนที่แจกหนังสือรวมบทความ บทสัมภาษณ์และแถลงการณ์เรียกร้องรัฐธรรมนูญในสาธารณะอย่างเปิดเผยถูกจับกุม แต่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ในหนังสือฉบับดังกล่าวก็เจียบเจยกกล่าวคือไม่ได้เขียนถึงเรื่องนี้ในคอลัมน์หน้า 5 ของสยามรัฐที่เขาเขียนเป็นประจำทุกวันแต่อย่างใด แต่กลับไปเขียนเรื่องอื่นซึ่งไม่เกี่ยวกันและไม่ใช่เรื่องสำคัญ'

(วิทยากร เชียงกูร, 2538:120)

ประเด็นที่คอลัมน์ศึกฤทธิ์นำมาเสนอเพื่อหลบหลีกการกล่าวถึงประเด็นเรียกร้องรัฐธรรมนูญในช่วงต้นเดือนตุลาคม 2516 ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องต่างประเทศและศิลปวัฒนธรรม เช่น ฉบับวันที่ 6 ต.ค. เป็นเรื่องเกี่ยวกับยิวกับอิสราเอล ฉบับวันที่ 8 ต.ค. เกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายของบคนไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อกระแสการเรียกร้องเริ่มมากขึ้น

คอลัมน์ศึกษาได้้นำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมานำเสนอตั้งตาราง

ตารางที่ 5 แสดงการนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์ศึกษา

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
9 ต.ค.	-	- ฝ่ายนักศึกษากับรัฐบาลจอมพลถนอมแตก ต่างกันในเรื่องความคิดเห็นเท่านั้น - ควรยุติความขัดแย้งได้แล้ว
10 ต.ค.	-	- เห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญแต่ไม่เห็นด้วยกับ การยุบให้เกิดจลาจล
11 ต.ค.	-	- รัฐบาลควรลาออกถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

การนำเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญมานำเสนอครั้งแรกในฉบับวันที่ 9 ต.ค. คอลัมน์ศึกษามีความระมัดระวังในการนำเสนอสูง โดยระบุว่าทั้งสองฝ่ายคือนิสิตนักศึกษาและรัฐบาลมีความเห็นแตกต่างกันที่ระยะเวลาการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเท่านั้น คือฝ่ายนักศึกษาต้องการให้ประกาศใช้ภายใน 6 เดือน ส่วนรัฐบาลต้องการ 3 ปี ถือได้ว่าต่างฝ่ายต่างต้องการรัฐธรรมนูญซึ่งได้มีการตั้งคณะกรรมการร่างไว้แล้ว ดังนั้นความขัดแย้งเรื่องนี้ควรจะยุติได้แล้ว เพราะจะก่อให้เกิดความวุ่นวาย

ครั้งที่สองในฉบับวันที่ 10 ต.ค. คอลัมน์ศึกษาก็ยังมีความระมัดระวังเหมือนครั้งแรก โดยนำเสนอว่าการจับกุมผู้ต้องหารัฐธรรมนูญ แยกได้เป็น 2 คดีคือคดีเรียกร้องรัฐธรรมนูญซึ่งไม่น่าจะมีความผิดตามกฎหมาย คดีที่สองคือการชักจูงประชาชนก่อการจลาจลและล้มล้างรัฐบาล จึงควรแยกผู้ต้องหาเป็นสองส่วน โดยผู้อยู่ในคดีแรกควรจะปล่อยตัวไป ส่วนคดีที่สองควรจะฟ้องร้องกันในศาลกันไป ในความเห็นของคณบดีเห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่ไม่เห็นด้วยกับการยุบให้เกิดการจลาจลและล้มล้างรัฐบาล ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

‘เป็นสิทธิของเขาที่จะเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญแต่โดยเร็วตามความประสงค์ของเขาได้ ส่วนการยุบยงให้เกิดการจลาจลหรือคิดล้มล้างรัฐบาลตลอดจนการกระทำใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดความไม่สงบแก่บ้านเมืองนั้นผมไม่เห็นด้วย และเข้าใจว่าคนไทยอีกเป็นจำนวนมากมายกคงจะไม่เห็นด้วย’

จนกระทั่งฉบับวันที่ 11 ต.ค. คอลัมน์ศึกษาได้เสนอความคิดที่แหลมคมขึ้นกว่าสองฉบับแรกที่กล่าวถึงการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ โดยฉบับนี้ได้เสนอว่าความรุนแรงอาจจะเกิดขึ้น เพราะฝ่ายนักศึกษายืนยันว่าจะต่อสู้เรื่องกันจนถึงที่สุด ขณะที่รัฐบาลบอกว่าการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมีความผิดตามมาตรา 17 ซึ่งมีโทษรุนแรง ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

‘ภาพที่มองเห็นในขณะนี้คือรถไฟสองขบวนตั้งอยู่บนรางเดียวกัน ติดสนิทแล้ว

แยกระส่ำระสายจะต้องเกิดขึ้นอย่างหนักที่สุด'

คอลัมน์ศึกษาเสนอว่าปัญหาดังกล่าวรัฐบาลจะต้องรับผิดชอบโดยตรง รัฐบาลใดที่ไม่สามารถปกป้องสถานการณ์อันร้ายแรงได้ หรือเมื่อสถานการณ์เกิดขึ้นแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ ก็ควรจะลาออก จึงจะได้ชื่อว่าเป็นรัฐบาลประชาธิปไตย

สรุปการนำเสนอความเห็นของคอลัมน์ศึกษา

1. คอลัมน์ศึกษาของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช มีความระมัดระวังอย่างสูงในการนำเสนอความคิดเห็นที่จะกระทบกระทั่งกับรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม เพราะรัฐบาลทหารของจอมพลถนอม กิตติขจรมีอำนาจเบ็ดเสร็จ ดังนั้นจึงพยายามเสนอเหตุผลทั้งของฝ่ายนิสิตนักศึกษาและฝ่ายรัฐบาล
2. คอลัมน์ศึกษาไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง และความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในสังคม
3. คอลัมน์ศึกษาเห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่จะต้องไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง

คอลัมน์เรศ นโรปกรณ์เขียน เขียน เขียน เขียน เขียน

คอลัมน์เรศ นโรปกรณ์เขียน เขียน เขียน เขียน เขียน เขียน ของนายเรศ นโรปกรณ์ ปรากฏอยู่ในหน้า 6 เป็นอีกคอลัมน์ที่มีอิทธิพลทางความคิดเห็นและมีความถี่ในการนำเสนอมากที่สุด ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ในขณะนั้น รองลงมาจากคอลัมน์ศึกษา โดยได้มีการนำเสนอกรณีการเรียกร้องรัฐธรรมนูญดังตาราง

ตารางที่ 6 แสดงบทบาทต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์เรศ

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
9 ต.ค.	-	- ถ้ารัฐบาลไม่จับกุมผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ เรื่องก็ไม่บานปลาย
13 ต.ค.	-	- รัฐบาลควรเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น - รายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ - เตือนรัฐบาลว่าความรุนแรงกำลังจะเกิดขึ้น

จากตารางจะเห็นว่าในช่วงต้นเดือนตุลาคม 2519 คอลัมน์เรศก็เช่นเดียวกับคอลัมน์ศึกษาที่ยังไม่ได้หยิบนำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญขึ้นมาเสนอ จน

กระทั่งฉบับวันที่ 9 ต.ค.ว่าผู้เรียกร้องเพียงต้องการให้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญเร็วขึ้นเท่านั้นจากที่รัฐบาลกำหนดไว้ 3 ปีให้เหลือเพียง 6 เดือน บรรดาผู้ปฏิบัติงานแจกใบปลิวในคืนวันที่ 6 ตุลาคม เข้าวันต่อมาก็คงจะหมดเรี่ยวแรง ไม่มีอะไรน่ากลัว แต่รัฐบาลไปจับกุมเรื่องจิงบานปลาย เรื่องนี้จึงน่าจะรวมขอมกันได้

กลุ่มผู้เรียกร้อง เป็นเพียงประชาชนที่ต้องการจะพูดจากับรัฐบาลถึงสิ่งที่เขาคิดเห็น ดังนั้นรัฐบาลจึงน่าจะรับฟัง และไม่ควรถือว่าเป็นเรื่องใหญ่โต

ฉบับวันที่ 13 ต.ค. คอลัมน์เนเรศได้เสนอภาพความเคลื่อนไหวของผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญว่าผู้คนต่างหลังไหลเข้าไปในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทั้งที่เป็นนิสิตนักศึกษา ชาวบ้านคนของรัฐ รถแน่นแล้วแน่นอีก จำนวนคนเพิ่มจากพันเป็นหมื่นและเป็นแสนคน จนเรียกได้ว่าเป็นนิทรรศการทางการเมืองแห่งปี 2516 นักศึกษาได้ประกาศแนวทางการต่อสู้ และวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลชนิดที่หนังสือพิมพ์ไม่อาจจะถ่ายทอดได้เพราะอาจจะถูกกฎหมายของรัฐดำเนินการ สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือคนของรัฐจะไม่รายงานความจริงให้รัฐบาลทราบ ทั้ง ๆ ที่เป็นสัญญาอันตราย ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

‘ทราบใดที่รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ไม่ได้เข้าไปเห็นเหตุการณ์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วยสายตาของตนเอง คงไม่มีวันเข้าใจและระงับเรื่องโดยเร่งด่วน นั้นหมายความว่าคนของรัฐบาลที่เข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว ไม่มีวันรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบไว้โดยละเอียดถี่ถ้วนแน่นอน’

สรุปบทบาทคอลัมน์เนเรศต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

1. คอลัมน์เนเรศแสดงบทบาทวิพากษ์วิจารณ์กรณีการเรียกร้องรัฐธรรมนูญอย่างแข็งขันหลังจากที่กระแสการเรียกร้องประชาชนเริ่มขยายวงกว้าง โดยมีจุดยืนที่เห็นด้วยกับการเรียกร้อง
2. การนำเสนอประเด็นในครั้งที่สองและที่สามมีความกล้าในการเสนอความเห็นมากกว่าครั้งแรก โดยทักท้วงรัฐบาลว่าไม่ควรที่จะจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ
3. คอลัมน์เนเรศมีความเห็นว่าการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญเป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุ และไม่ควรที่จะตั้งข้อหาบทกฏกับกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ
4. คอลัมน์เนเรศได้วิเคราะห์และส่งสัญญาณเตือนภัยไปยังรัฐบาลอย่างชัดเจนว่าความรุนแรงกำลังจะเกิดขึ้น และรัฐบาลอาจจะประเมินสถานการณ์ผิดพลาดหากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รายงานความจริงให้รัฐบาลทราบ

บทบาทการแสดงความคิดเห็นของสยามรัฐต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

1. บทบรรณาธิการ คอลัมน์ศึกษา และคอลัมน์เนเรศมีความคิดเห็นสอดคล้อง

คล้องกันในแง่ที่เห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แม้ว่าน้ำหนักในการแสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมาอาจจะไม่เท่ากัน

2. สยามรัฐมีความเห็นว่าการเรียกร้องรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิที่พึงกระทำได้ดังนั้น จึงไม่เห็นด้วยกับการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ และไม่ควรจะคุมขังผู้ต้องหาแบบไม่มีกำหนดนอกเสียจากว่ารัฐบาลจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องหาเหล่านี้มีความผิดในข้อหาอื่น ๆ เช่น ก่อการจลาจล เป็นต้น

3. การแสดงความคิดเห็นช่วงก่อนก่อนการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของสยามรัฐค่อนข้างมีความระมัดระวังสูง เพราะ เป็นช่วงที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรมีอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ แต่เมื่อกระแสการเรียกร้องขยายวงกว้างมากขึ้น จึงเริ่มมีการแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างแหลมคมมากขึ้น

3. บทบาทในการผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

แม้ว่าจะ เป็นเรื่องที่วัดได้ยากว่าหนังสือพิมพ์สยามรัฐมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงวิกฤตการณ์ 14 ตุลาคม 2516 อย่างไร แต่ถือได้ว่าสยามรัฐเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพที่มีบทบาทในการเสนอข่าวสารข้อมูล และแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์มาจนถึงหลังวิกฤตการณ์ เปรียบเทียบการสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ที่มีข้อจำกัดในความเป็นสื่อที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐอย่างเข้มงวดทำให้ไม่มีบทบาทเท่าที่ควรในวิกฤตการณ์ดังกล่าว

ประเด็นที่สยามรัฐมีบทบาทอย่างสำคัญในการเสนอข่าวและความคิดเห็นเกี่ยวเนื่องมาตลอด จนกระทั่งก่อให้เกิดกระแสประชาธิปไตยซึ่งมีอยู่อย่างน้อย 2 ประการคือ

1. การชุมนุมของนิสิตนักศึกษาและประชาชนครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย จากจุดเล็ก ๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จนกระทั่งขยายวงออกไปจากมหาวิทยาลัยสู่มหาวิทยาลัยและจากกรุงเทพมหานครสู่ต่างจังหวัด

2. การเรียกร้องรัฐธรรมนูญซึ่งเริ่มต้นจากกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ 13 คนจนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและมีการยกเลิกธรรมนูญการปกครองแผ่นดินพ.ศ. 2515 ซึ่งเป็นธรรมนูญการปกครองฉบับชั่วคราวที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรนำมาใช้ แล้วนำมาสู่การร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่ได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตยมากกว่ารัฐธรรมนูญที่ใช้ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอมกิตติขจร

ทั้งนี้ในแง่ของข่าวสยามรัฐได้นำเสนอประเด็นดังกล่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่การประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญในฉบับวันที่ 6 ตุลาคมจนถึงฉบับวันที่ 30

ตุลาคม โดยมีการนำมาเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ถึง 10 ครั้ง ซึ่งการพาดหัวดังกล่าวส่วนใหญ่จะมีความโน้มเอียงไปทางฝ่ายนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเรียกร้องรัฐธรรมนูญอย่างเห็นได้ชัด เช่น

การพาดหัวใหญ่วันที่ 11 ตุลาคม ที่ว่า "นักศึกษาส่งตัวแทนเจรจากับประภาส ทุกสถาบันผ่นีกกำลัง"

การพาดหัวใหญ่วันที่ 12 ตุลาคม ที่ว่า "นักศึกษายื่นคำขาดรัฐบาล ให้คำตอบภายใน 24 ชั่วโมง"

ส่วนบทบรรณาธิการซึ่งถือเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับก็ได้แสดงจุดยืนที่เห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ โดยนำประเด็นดังกล่าวมานำเสนอถึง 4 ครั้ง โดยแสดงความไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลที่จับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เช่น การนำเสนอในวันที่ 9 ตุลาคม ในชื่อเรื่องว่า "รัฐกับการพิสูจน์ความจริง" เป็นต้น

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าบทบาทการเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็นของสยามรัฐสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกระแสประชามติ ซึ่งได้แก่ การเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ขยายออกไปจนกระทั่งรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรต้องพ้นจากอำนาจไป และต่อมาได้มีการแก้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

ข. บทบาทสยามรัฐต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

ความอื้อฉาวหรือปัญหาที่เกิดจากการบริหารงานที่ผิดพลาดของรัฐบาลมักจะเกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัย ยิ่งเป็นรัฐบาลที่บริหารงานโดยปราศจากการตรวจสอบจากประชาชนหรือจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ยิ่งมีความไม่ชอบมาพากลในรัฐบาลมาก

บทบาทต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะของหนังสือพิมพ์สยามรัฐในที่นี่จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และช่วงหลังวิกฤตการณ์ซึ่งจบลงโดยรัฐบาลจอมพลถนอมและคณะต้องบิหนึ่ไปต่างประเทศ

1. บทบาทในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร

ในช่วงก่อนก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคมการนำเสนอประเด็นนี้ของสื่อมวลชนแทบจะไม่มีอยู่เลยเพราะรัฐบาลจอมพลถนอมซึ่งบริหารประเทศยาวนานถึง 10 ปี (2506-2516) มีอำนาจเบ็ดเสร็จทำให้สื่อมวลชนต่างระมัดระวังการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นที่กระทบกระทั่งรัฐบาล

การเสนอข่าวเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมขบส่วนใหญ่มักจะเป็นการเปิดโปงระบบข้าราชการหรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพ.อ.ณรงค์ กิตติขจร มากกว่าที่จะเป็นการเปิดโปงการทุจริตของบุคคลทั้งสามโดยตรง ข่าวที่นำมาเปิดโปงที่สำคัญ ได้แก่

- ข่าวการข้าราชการระดับสูงประกอบด้วยทั้งตำรวจและนายทหารชั้นผู้ใหญ่ใช้เฮลิคอปเตอร์ของทางราชการไปล่าสัตว์ที่ทุ่งใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งนำเสนอในหน้า 1 ของฉบับวันที่ 2 ตุลาคม 3 ตุลาคม 6 ตุลาคม 7 ตุลาคม และ 11 ตุลาคม
- การทุจริตช่วยคนต่างด้าวเข้าเมือง โดยสยามรัฐฉบับวันที่ 4 ต.ค. เสนอว่าได้มีการตรวจพบว่าข้าราชการฝ่ายทะเบียนของกรุงเทพมหานครร่วมกับกองตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการออกเอกสารเพื่อให้นักต่างด้าว เช่น จีน ญี่ปุ่น เข้าเมืองได้อย่างถูกกฎหมายโดยเรียกค่าตอบแทนหัวละ 3 หมื่นบาท นายชำนาญ ยุวบูรณ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงได้เรียกเจ้าหน้าที่ทั้งหมดมาทำการสอบสวน

หลังผ่านพ้นวิกฤติการณ์ทางการเมืองโดยจอมพลถนอม กิตติขจร และคณะต้องบินหนีออกไปนอกประเทศ สยามรัฐได้เปิดโปงการทุจริตของจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพ.อ.ณรงค์ กิตติขจร โดยมีพาดหัวข่าวดังตาราง

ตารางที่ 7 แสดงการเสนอข่าวเปิดโปงการทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร และคณะ

วันที่	ลักษณะพาดหัว	พาดหัวข่าว
20 ต.ค.	ธรรมดา	'ให้ก.ต.ป. สอบสวนเบื้องหลัง การริดไถของพันเอกณรงค์'
25 ต.ค.	ธรรมดา	'เผยณรงค์คิดเป็น ประธานาธิบดี วางแผนไปปักหลัก ที่อินโดนีเซีย'
26 ต.ค.	รอง	'มหาดไทยขุมเงิน10ปีของประกาศ'
27 ต.ค.	ใหญ่	'เผยแผนการร้ายของณรงค์ สูบกิจการโรงกลั่นน้ำมันหมด'
28 ต.ค.	ใหญ่	'เผยณรงค์บงการปล้นกระสุนปืนอเมริกันล้าน5แสนนัด'
29 ต.ค.	ใหญ่	'เผยประกาศกินโรงงาน สร้างอาวุธจนเป็นเหตุ แผนฝังถูกขายให้จีนแดง' 'ระบุณรงค์ใช้อิทธิพลบีบบังคับ ลอบส่งข้าวออกนอกประเทศ'

จากตารางการพาดหัวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการแสดงบทบาทการเสนอข่าวเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ โดยมีทั้งหมด 6 กรณีด้วยกันคือ

1. การใช้อำนาจริดไถพ่อค้าของพันเอกณรงค์ กิตติขจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรโควต้าส่งออกข้าว ซึ่งตามหลักเกณฑ์แล้วกระทรวงพาณิชย์และคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ(กตป.)จะเป็นทำหน้าที่จัดสรร แต่ปรากฏว่าพันเอกณรงค์เข้าไปก้าวท่ายจัดสรรเองเป็นไปตามความพอใจ อีกทั้งยังมีการบังคับให้พ่อค้าส่งออกข้าวเกินจำนวนส่งออกโดยส่วนเกินจะตกเป็นผลประโยชน์ของพันเอกณรงค์ กิตติขจร

2. การใช้ตำแหน่งหน้าที่ความเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและประธานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ของจอมพลประกาศ จารุเสถียรแสวงหาผลประโยชน์ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น การอนุมัติจัดซื้อการก่อสร้าง เป็นต้น

3. การปล้นกระสุนปืนของสหรัฐที่ส่งผ่านประเทศไทยเพื่อไปใช้สงครามในลาว

มีพันธเอกพรรค กิตติขจรอยู่เบื้องหลัง โดยนำกระสุนปืนที่ปล้นไปไปขายแก่ทหารกะเหรี่ยง

4. การวางแผนซุกกิจการโรงกลั่นน้ำมันในประเทศโดยวางแผนสร้างความปั่นป่วนโดยการขึ้นราคาน้ำมัน จากนั้นก็จะตั้งโรงกลั่นน้ำมันของตัวเองแล้วจากนั้นจึงจะเข้าไปซุกกิจการโรงกลั่นรายอื่น ๆ ของพันธเอกพรรค กิตติขจร

5. พันธเอกพรรค กิตติขจรวางแผนการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยจะเป็นประธานาธิบดีเสียเอง แพนดังกล่าวมีการปรึกษาหารือกับนายทหารของอินโดนีเซียที่เป็นเพื่อนของพันธเอกพรรค กิตติขจร

6. การคอร์รัปชันสร้างโรงงานอาวุธของกรมสรรพาวุธ โดยจอมพลประภาส จารุเสถียร โดยมีการวิ่งเต้นของพ่อค้าชาวจีนคนหนึ่ง ซึ่งมีผลทำให้แผนผังการก่อสร้างซึ่งเป็นความลับทางการทหารตกไปถึงมือของจีนแดง

สรุปบทบาทการเสนอข่าวสารเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของ จอมพลถนอม กิตติขจรและคณะของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

1. สยามรัฐมีบทบาทอย่างสำคัญในการเปิดโปงการทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ โดยมีการนำเสนอทั้งในด้านการแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ และการประพฤติมิชอบที่เป็นการผิดกฎหมาย เช่น การอยู่เบื้องหลังการปล้น เป็นต้น

2. การเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปหลังจากที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรสิ้นอำนาจไปแล้ว สำหรับในช่วงที่รัฐบาลยังมีอำนาจอยู่นั้นไม่ได้มีการเสนอข่าวที่กระทบตรงไปถึงรัฐบาล เพียงแต่มีการเสนอข่าวความมิชอบในแวดวงข้าราชการเท่านั้น

3. การเปิดโปงการทุจริตของสยามรัฐส่วนใหญ่จะพุ่งประเด็นไปที่พันธเอกพรรค กิตติขจรและจอมพลประภาส จารุเสถียร มากกว่าที่จะเป็นตัวของจอมพลถนอม กิตติขจร

2. บทบาทในด้านการอธิบาย ตีความ และแสดงความคิดเห็น

จากการวิเคราะห์บทบรรณาธิการ คอลัมน์บุคคลในข่าว และคอลัมน์สัสด ได้ปรากฏบทบาทเชิงความคิดเห็นของไทยรัฐต่อประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะดังนี้

บทบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการของสยามรัฐที่แสดงบทบาทในด้านการอธิบาย ตีความ วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นการเกี่ยวการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ มีการนำเสนอเพียง 2 ครั้งดังตาราง

ตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของบพรรณาธิการต่อการทุจริตและประพฤตินิยมของรัฐบาล
จอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่น่าเสนอ
7 ต.ค.	ภาพพจน์ของ เจ้าเมือง	- คดีการสังหารอ.ส. ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ผู้ราชการจังหวัดเกี่ยวข้องทำให้ ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อการปกครอง - เรียกร้องกระทรวงมหาดไทยให้รับผิดชอบ - ควรลงโทษผู้ว่าราชการที่ทำผิด
28 ต.ค.	ทรัพย์สินของ เผด็จการ	- มีทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบของจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นจำนวนมาก - ควรยึดทรัพย์สินเหล่านี้ให้ตกเป็นของรัฐ อย่างเร่งด่วนก่อนที่จะมีการโยกย้าย ทรัพย์สินจนยากแก่การตรวจสอบ

จากตารางจะเห็นได้ว่าบพรรณาธิการสยามรัฐได้นำประเด็นดังกล่าวขึ้นมาเสนอ
2 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นการประพฤตินิยมทั่วไปของระบบราชการ ในขณะที่การนำเสนอ
ครั้งที่ 2 ได้พุ่งเป้าไปโดยตรงที่จอมพลถนอม กิตติขจร โดยได้เสนอให้ตรวจสอบที่มาของ
ทรัพย์สินว่าได้มาอย่างไร พร้อมทั้งเสนอให้เร่งดำเนินการยึดทรัพย์สินเหล่านั้นให้มาเป็นของ
รัฐก่อนที่จะมีการโยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินจนยากแก่การติดตาม

สรุปความคิดเห็นของบพรรณาธิการ

บพรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐมีความเห็นว่าการได้มาซึ่งทรัพย์สินของจอม
พลถนอม กิตติขจรเป็นไปอย่างมิชอบ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรยึดทรัพย์สินเหล่านั้นให้เป็นของรัฐ
และควรเร่งดำเนินการโดยเร็วที่สุด

คอลัมน์ทางการเมือง

ทางด้านคอลัมน์ทางการเมืองนั้นพบว่าคอลัมน์ "นเรศ" นโรปกรณ์เขียนไม่ได้ นำ
ประเด็นดังกล่าวมาเสนอ จึงมีแต่คอลัมน์ "คึกฤทธิ์" นำเสนอประเด็นดังกล่าว 2 ครั้งดังตาราง

ตารางที่ 9 แสดงการแสดงความคิดเห็นของคอลัมน์กึ่งกฤตต่อประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็น
4 ต.ค.	-	- คดีสังหารอ.ส. ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ด้วยถือว่าข้าราชการอยู่เหนือกฎหมาย
26 ต.ค.	-	- ถ้าไม่แก้ปัญหานี้ก็แสดงว่านโยบายที่รัฐบาลบอกว่าจะทำ เพื่อประชาชนเป็นเพียงข้อความบนกระดาษ - รัฐบาลจอมพลถนอมอ้างทำเพื่อประโยชน์ บ้านเมืองแต่ความจริงเพื่อประโยชน์ส่วนตัว - การเปิดโปงการทุจริตรัฐบาลจอมพลถนอมเหมือน น้ำลตตอผุด - นักหนังสือพิมพ์รู้เรื่องการทุจริตมาก่อนแล้วแต่ เปิดเผยไม่ได้เหมือนน้ำท่วมปาก จึงรอให้ รัฐบาลสิ้นไปแล้วเปิดเผยออกมา

จากตารางจะเห็นได้ว่าคอลัมน์กึ่งกฤตได้นำเสนอประเด็นดังกล่าว 2 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นเรื่องการประพฤติมิชอบของระบบราชการ ในขณะที่ครั้งที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวของจอมพลถนอม กิตติขจร โดยเป็นการเปรียบเทียบการเปิดโปงการทุจริตเหมือนกับน้ำลตตอผุด แต่ไม่ได้เสนอให้มีการยึดทรัพย์ไว้ในข้อเขียนอย่างชัดเจน

สรุปบทบาทการแสดงความคิดเห็นของสยามรัฐต่อประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

1. บทบาทด้านการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตไม่เด่นชัดเท่ากับบทบาทการเสนอข่าว โดยการกั๊กประเด็นมานำเสนอจำนวนน้อยครั้งกว่าการเสนอข่าวที่มีการแฉเบื้องหลังการทุจริตในหลายกรณี
2. การเสนอความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ในช่วงที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรยังมีอำนาจจะมุ่งเน้นไปที่ความบกพร่องของกลไกรัฐมากกว่าที่จะพุ่งเป้าไปยังรัฐบาลโดยตรง
3. การนำเสนอความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกับการเสนอข่าว โดยเห็นว่าการได้มาซึ่งทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ เป็นไปโดยมิชอบ จึงมีจุดยืนที่เห็นด้วยกับการยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะที่ได้มา โดยมิชอบให้ตกเป็นของรัฐ

3. บทบาทในการผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

บทบาทในด้านนี้ของสยามรัฐเด่นชัดมากในช่วงหลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจร และคณะบินหนีไปต่างประเทศ โดยได้พยายามขุดคุ้ยการทุจริตและประพฤติมิชอบในช่วงการบริหารงานของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร

ทั้งนี้ได้มีการนำมาเสนอเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ถึง 3 ครั้ง โดยใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการเหลวแหลกในการบริหารงานของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ การพาดหัวใหญ่ทั้ง 3 ครั้งได้แก่

การพาดหัวข่าวใหญ่ ในฉบับวันที่ 27 ตุลาคม ที่ว่า "เผยแผนการร้ายของณรงค์ สุบกิจการโรงกลั่นน้ำมันหมด" เนื้อหาข่าวกล่าวถึงการวางแผนของพันเอกณรงค์ กิตติขจรในการยึดกิจการโรงกลั่นที่มีอยู่ทั้งหมดให้เป็นของตัวเองเพื่อที่จะได้ผูกขาดการค้าน้ำมันภายในประเทศ

การพาดหัวใหญ่ ในฉบับวันที่ 28 ตุลาคม ที่ว่า "เผยณรงค์บงการปล้นกระสุนปืนอเมริกัน 5 ล้านนัด" เนื้อหาข่าวกล่าวว่าพันเอกณรงค์ กิตติขจรเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการปล้นอาวุธของรัฐบาลอเมริกันที่ส่งเข้ามาเพื่อช่วยเหลือสงครามในอินโดจีน

การพาดหัวข่าวใหญ่ในฉบับวันที่ 29 ตุลาคม ที่ว่า "เผยประกาศกินโรงงาน สร้างอาวุธจนเป็นเหตุ ผนวมังถูกขายให้จีนแดง" ซึ่งได้นำเสนอรายละเอียดในเนื้อหาข่าวว่าจอมพลประกาศ จารุเสถียรได้มีผลประโยชน์ในการสร้างโรงงานอาวุธของกองทัพ โดยได้มีการนำฝักรก่อสร้างไปเสนอพ่อค้าจนเป็นเหตุให้ฝักรดังกล่าวตกไปถึงมือของจีนแดง

พาดหัวข่าวดังกล่าวเป็นทั้งการเปิดเผยข้อเท็จจริงและเป็นการโจมตีรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะไปด้วยจึงมีอิทธิพลในการโน้มน้าวกระแสประชามติ

ขณะเดียวกันบทบาทการของสยามรัฐได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับข่าวหน้า 1 โดยเรียกร้องให้มีการยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

ดังตัวอย่างในบทบรรณาธิการฉบับวันที่ 28 ตุลาคม 2516 ที่ได้เสนอให้ยึดทรัพย์สินมาเป็นของรัฐอย่างเร่งด่วน ก่อนที่จะมีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินเหล่านั้นจนยากที่จะติดตามและรัฐจะกลายเป็นผู้เสียหายผลประโยชน์

การเปิดโปงการทุจริตและแนวความคิดการยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประกาศ จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจรได้กลายมาเป็นมติสาธารณะที่แม้กระทั่งรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ก็มีความโน้มเอียงเห็นตามกระแสที่เสนอให้มีการยึดทรัพย์สินดังกล่าวจนกระทั่งได้มีการยึดทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของรัฐในที่สุด

บทบาทของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วง

วิกฤติการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516

การวิเคราะห์บทบาทของไทยรัฐจะพิจารณาใน 2 ประเด็นเช่นเดียวกันคือประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ และประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติกบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

ก. บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

ไทยรัฐได้แสดงบทบาททั้งในเชิงข่าวสารความรู้ เชิงความคิดเห็น และเชิงการก่อกระแสผลักดันเรียกร้องรัฐธรรมนูญดังนี้

1. บทบาทในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร

นับตั้งแต่จัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญในวันที่ 5 ตุลาคม 2516 ไปจนถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2516 ไทยรัฐได้นำเสนอข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญทั้งหมด 9 ข่าวจากจำนวนข่าวหน้า 1 ทั้งหมดข่าว 83 คิดเป็นร้อยละ 11

รายละเอียดการวิเคราะห์บทบาทเชิงการให้ข้อมูลข่าวสาร มุ่งพิจารณาใน 3 ช่วงคือ

- ช่วงก่อนการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ
- ช่วงหลังการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาจนถึงวิกฤติการณ์ในวันที่ 14 ตุลาคม 2516
- ช่วงหลังจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ

ช่วงก่อนการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

ก่อนที่จะมีการประกาศการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญของบรรดานิสิตนักศึกษา นักวิชาการ นักการเมือง ฯลฯ ไทยรัฐไม่ได้เปิดประเด็นเกี่ยวกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญขึ้นมาเลย ประเด็นข่าวหน้า 1 ที่นำมาเสนอส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรม กีฬา และข่าวทั่วไป

ตัวอย่าง ข่าวพาดหัวใหญ่ เช่น ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม เป็นเรื่องเกี่ยวกับภัยพิบัติหน้าผาคอยหมอกหัง ฉบับวันที่ 3 ตุลาคม เป็นเรื่องคดีฆ่าเขย่าวัวอยู่ที่จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้น

การมุ่งเสนอข่าวทั่วไปตามแนวของหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณ (Quantity Newspaper) หรือเชิงประชานิยม (Popular Newspaper) แสดงให้เห็นว่าไทยรัฐไม่ได้มีบทบาทในการเปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญเลย แต่ให้ความสำคัญกับข่าวเร้าอารมณ์และเรื่องที่เป็นความสนใจของคนทั่วไปมากกว่า

ช่วงหลังการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญในวันที่ 5 ตุลาคม ไทยรัฐในฉบับวันที่ 6 ตุลาคมก็ไม่ได้เสนอข่าวดังกล่าว โดยข่าวพาดหัวใหญ่หน้า 1 ยังเป็นเรื่องฆ่าที่จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนข่าวประกอบหน้าก็เป็นเรื่องอาชญากรรม และข่าวทั่วไป

จนกระทั่งฉบับวันที่ 7 ตุลาคม ไทยรัฐจึงเริ่มเปิดประเด็นครั้งแรก ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นเมื่อเหตุการณ์เริ่มบานปลายแล้วโดยเจ้าหน้าที่ทำการจับกุมตัวกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

ดังนั้นจึงถือได้ว่าไทยรัฐเริ่มเปิดประเด็นโดยเน้นจากมุมมองของฝ่ายรัฐบาล เนื้อหาข่าวกล่าวถึงการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญขณะที่กำลังเดินแจกใบปลิว โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนำโดยพล.ต.ต.ชัย สุวรรณศร ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล

หลังจากนั้นไทยรัฐก็เสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ไปจนถึงวันที่ 13 ตุลาคม จนถึงกระทั่งฉบับวันที่ 14 ตุลาคม ไทยรัฐได้ออกศหน้า 1 ทั้งหมดให้กับข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

‘เดินขบวนผ่านนาที่วิกฤต

ผู้แทนศ. เฝ้าในหลวงทรงเตือนให้ปรองดอง

ปล่อย 13 คนไม่มีเงื่อนไข

รัฐธรรมนูญได้ปีหน้า-คนนับแสนยังไม่คลายตัว’

การเสนอข่าวในช่วงใกล้วันเกิดวิกฤตการณ์และในช่วงวิกฤตการณ์ของไทยรัฐมีลักษณะหรือหว่าเร้าใจ ให้ความละเอียดในเนื้อข่าวค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันพาดหัวมีการใช้คำที่อาจก่อให้เกิดความตื่นตกใจแก่ประชาชน เช่น การพาดหัวในวันที่ 10 ตุลาคม

‘นศ. ทั่วประเทศมุ่งมธ. ประท้วงจับ 13 ผู้ต้องหา

นายเกษ ไข้ม. 17 จัดการ

205 อาจารย์ร่วมเรียกร้องรัฐบาลให้ปล่อยตัว’

ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากความเป็นหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมที่ต้องพาดหัวข่าวเพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่าน จึงมองข้ามผลอีกด้านหนึ่งที่เกิดความตื่นตกใจแก่สังคม

ถ้าหากจะพิจารณาความโน้มเอียงการพาดหัวข่าวของไทยรัฐจะปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 10 แสดงพาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวฝ่ายนิสิตนักศึกษา

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
11 ต.ค.	ใหญ่	"นศ. 4หมื่นชุมนุมแน่นมธ. เตรียมสู้ขั้นต่อไป จะยื่นคำขาดต่อรัฐบาล คณาจารย์จุฬาฯ, มธ., เนติบัณฑิตสภาแถลงหนุน"
12 ต.ค.	ใหญ่	"นิสิต-นศ. -นร. -นับแสนหนุนเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ประกาศไม่ปล่อย13ผู้ต้องหา สภาคณาจารย์วิงวอนให้ปล่อย"
13 ต.ค.	ใหญ่	"นศ. ยื่นคำขาด12น. วันนี้ รัฐชิงให้ประกัน13ผู้ต้องหา ศูนย์นิสิตฯยืนยันให้ปล่อยตัวอย่างเด็ดขาด"
14 ต.ค.	ใหญ่	"เดินขบวนผ่านนาที่วิฤต ผู้แทนนศ. เข้าเฝ้าในหลวงทรงเตือนให้ปรองดอง ปล่อย13คนไม่มีเงื่อนไข รัฐธรรมนูญได้ปีหน้า-คนนับแสนยังไม่สลายตัว"

ตารางที่ 11 แสดงพาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
7 ต.ค.	ใหญ่	"จับนิสิตนักศึกษาครั้งใหญ่ เดินถือโปสเตอร์รอบกรุงเรียกร้องรัฐธรรมนูญ"
8 ต.ค.	ใหญ่	"พล. ต. ต. ส่งาชีรัฐบาลเสี่ยงจับคณะเรียกร้องรัฐธรรมนูญ 12นักศึกษาเจอข้อหาบกฏ"

ตารางที่ 12 แสดงพาดหัวข่าวที่รายงานความเคลื่อนไหวทั้งฝ่ายนิสิตนักศึกษาและรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
9 ต.ค.	ใหญ่	"นักศึกษาชุมนุม เรียกร้องให้ปล่อย 12 ผู้ต้องหา มธ. เลื่อนสอบประท้วง ดร. เจริญพร้อมรับ-ประกาศเผยทำค้างเกินไป"
10 ต.ค.	ใหญ่	"นศ. ทั่วประเทศ มุ่ง มธ. ประท้วง จับ 13 ผู้ต้องหา นายกฯ ไซ้. 17 จัดการ 205 อาจารย์ร่วม เรียกร้อง รัฐบาลให้ปล่อยตัว"
15 ต.ค.	ใหญ่	"รัฐบาลลาออก ในหลวงตั้งสัญญา ธรรมศักดิ์เป็นนายกฯ ตรัสวันมหาวิปโยค ประวัติศาสตร์ชาติไทยต้องนองเลือดตายนับร้อย"

ช่วงหลังจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ

เมื่อวิกฤติการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ผ่านพ้นไปพร้อมกับการบินหนีไปต่างประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร ไทยรัฐมุ่งขุดคุ้ยเบื้องหลังเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะในต่างประเทศ มากกว่าที่จะเกาะติดเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ไม่ปรากฏว่าไทยรัฐนำเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาพาดหัวข่าวในหน้า 1 เลย นอกจากเป็นเพียงเนื้อข่าวในหน้าข่าวต่อเท่านั้น

สรุปบทบาทการเสนอข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของไทยรัฐ

1. ไทยรัฐไม่ได้แสดงบทบาทในการเปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่มุ่งรายงานข่าวตามความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นเท่านั้น
2. การเสนอข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของไทยรัฐเป็นไปด้วยความระมัดระวังและพยายามเป็นกลาง จะเห็นได้ว่าแม้จะมีการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญแล้วไทยรัฐก็ยังไม่นำเสนอข่าวในหน้า 1 จนกระทั่งเมื่อมีการจับกุมกลุ่มผู้เรียกร้องไทยรัฐจึงนำมาเสนอเป็นข่าวหน้า 1 อย่างไรก็ตามเมื่อเหตุการณ์ขยายวงกว้างขึ้นพร้อมกับเกิดคลื่นการชุมนุมของประชาชน ไทยรัฐได้หันกลับมาเสนอข่าวในลักษณะที่โน้มเอียงมาทางฝ่ายนิสิตนักศึกษามากขึ้น
3. การเสนอข่าวของไทยรัฐมุ่งเน้นไปที่เหตุการณ์ที่เป็นผลพวงจากการเรียกร้อง

รัฐธรรมนูญมากกว่าที่จะมุ่ง เกาะติดเกี่ยวกับตัวรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของระบอบประชาธิปไตย

2. บทบาทในการอธิบาย ตีความและแสดงความคิดเห็น

จากการวิเคราะห์บทบรรณาธิการ คอลัมน์สีสด และคอลัมน์บุคคลในข่าว ปรากฏบทบาทในเชิงแสดงความคิดเห็นของไทยรัฐดังนี้

บทบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการของไทยรัฐไม่ได้หยิบประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญขึ้นมานำเสนอในช่วงก่อนที่จะมีการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่นำมาเสนอในช่วงต้นเดือนตุลาคม 2516 ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เช่น เรื่องการแก้ไขปัญหาสินค้าราคาแพงของกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการจัดตั้งศาลท้องถิ่น เป็นต้น

สำหรับประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญได้นำเสนอในบทบรรณาธิการดังตาราง ตารางที่ 13 แสดงการนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของบทบรรณาธิการไทยรัฐ

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
12 ต.ค.	อำนาจควบคุมผู้ถูกจับ	<ul style="list-style-type: none"> - นายกรัฐมนตรีมีอำนาจตามมาตรา 17 ของรัฐธรรมนูญในการควบคุมผู้ต้องหา เรียกร้องรัฐธรรมนูญจนกว่าการสอบสวนจะเสร็จ - การบังคับใช้กฎหมายควรดำเนินการอย่างเคร่งครัด
14 ต.ค.	แก้ปัญหาให้ตรงปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีกรมประชาสัมพันธ์ เชิญผู้แทนหนังสือพิมพ์ไปประชุมขอความร่วมมือเสนอข่าวนั้นเป็นสิ่งที่หนังสือพิมพ์สำนึกอยู่แล้ว รัฐบาลไม่ควรกังวลเรื่องนี้ - รัฐบาลไม่ควรมองข่าวที่หนังสือพิมพ์เขียนว่าจะก่อให้เกิดความตื่นแต่รัฐบาลควรอาศัยประโยชน์จากข่าวดังกล่าวเพื่อวินิจฉัยเหตุการณ์ได้ถูก - รัฐบาลควรแก้ไขให้เหตุการณ์สงบโดยไม่ใช้กำลัง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
26 ต.ค.	รัฐธรรมนูญใหม่	- ข้อเสนอสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ให้นำรัฐธรรมนูญปี 2492 มาใช้เป็นเรื่อง ที่พอรับฟังได้ แต่ไม่ควรจำกัดอายุวุฒิสมาชิก อย่างต่ำ 40 ปีและสส. 30 ปี เพราะเป็นการ ปิดกั้นการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

บทบรรณาธิการที่นำเสนอในต่างช่วง เหตุการณ์กันมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือการนำเสนอครั้งแรกในฉบับวันที่ 12 ตุลาคมไม่มีท่าทีสนับสนุนการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาเลยนอกจากการกล่าวถึงอำนาจในแง่กฎหมายของนายกรัฐมนตรีที่สามารถควบคุมผู้ต้องหาเรียกร้องรัฐธรรมนูญได้ ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

‘เพียงแต่ข้อหาที่มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ข้อเดียว ก็ได้ให้อำนาจผู้ควบคุมอยู่
แล้วที่จะควบคุมผู้ต้องหาได้ตลอดระยะเวลาที่มีการสอบสวน’

ต่อมาในฉบับวันที่ 14 ตุลาคมไทยรัฐมีความกล้าในการเสนอแนะรัฐบาลมากขึ้น โดยแนะว่ารัฐบาลควรที่จะวิเคราะห์เหตุการณ์จากข่าวหนังสือพิมพ์และไม่ควรใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา

จนกระทั่งเมื่อวิกฤติการณ์ทางการเมืองผ่านพ้นไป ไทยรัฐได้หยิบประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมานำเสนออีกครั้งในฉบับวันที่ 26 ตุลาคมโดยสนับสนุนฝ่ายนิสิตนักศึกษาอย่างชัดเจน ในประเด็นการกำหนดอายุขั้นต่ำของสส. และวุฒิสมาชิกไว้สูงทำให้เป็นการปิดกั้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา

สรุปบทบาทในการเสนอความคิดเห็นของบทบรรณาธิการ

1. บทบรรณาธิการไทยรัฐนำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาเสนอค่อนข้างช้า กล่าวคือเริ่มมีการนำเสนอเมื่อเหตุการณ์ได้ขยายวงกว้างออกไปแล้ว อีกทั้งยังมีความระมัดระวังในการนำเสนอมาก ดังนั้นจึงเสนอความคิดเห็นที่ค่อนข้างเป็นกลาง

2. บทบรรณาธิการไทยรัฐเรียกร้องให้ยุติความไม่สงบทางการเมือง แต่ไม่เห็นด้วยกับการใช้กำลังหรือความรุนแรง

3. บทบรรณาธิการไทยรัฐในช่วงหลังวิกฤติการณ์ทางการเมืองผ่านพ้นไปมีท่าทีสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นจึงไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาของรัฐธรรมนูญที่เป็นการปิดกั้นการเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าว

คอลัมน์สีสด

คอลัมน์สีสด เขียนโดยนายมานิต สุขสมจิตรอยู่หน้า 3 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นคอลัมน์ที่เสนอความคิดเห็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและทั่วไป มีความถี่ในการนำเสนอมากกว่าคอลัมน์ทางการเมืองอื่น ๆ จึงจัดเป็นคอลัมน์หนึ่งที่มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในขณะนั้น

คอลัมน์สีสดได้นำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญดังตาราง

ตารางที่ 14 แสดงการนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์สีสด

วันที่	เรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
12 ต.ค.	-	- การใช้มาตรา 17 แห่งรัฐธรรมนูญจัดการกับกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญทำให้ประชาชนไม่พอใจ - มีช่องว่างทางกฎหมายที่ให้อธิบดีกรมตำรวจปล่อยตัวได้ถ้าไม่มีความผิด ดังนั้นเพื่อความสงบควรปล่อยตัวผู้ต้องหารัฐธรรมนูญ
13 ต.ค.	-	- การเพิ่มข้อหากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ทำให้กระแสความไม่พอใจมีมากขึ้น - เหตุการณ์กำลังจะบานปลายเพราะต่างฝ่ายต่างไม่ยอมถอย
27 ต.ค.	-	- การร่างรัฐธรรมนูญใหม่ให้เป็นประชาธิปไตยเป็นภารกิจหนึ่งที่รัฐบาลใหม่พึงกระทำ

จากตารางจะเห็นได้ว่าคอลัมน์สีสดได้เปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญครั้งแรกวันที่ 12 ตุลาคมซึ่งเป็นวันที่เหตุการณ์ได้ลุกลามออกไป อย่างไรก็ตามการนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมานำเสนอครั้งแรกได้เสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาว่าควรปล่อยตัวผู้ต้องหาเรียกร้องรัฐธรรมนูญตามกฎหมายที่เปิดช่องไว้เพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลาม อีกทั้งยังได้ให้สัญญาณเตือนรัฐบาลว่าเหตุการณ์กำลังจะวิกฤต ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

‘แต่ก็ไม่หมดหนทางเสียทีเดียว ยังพอแก้ไขได้เพราะในคำสั่งของนายกรัฐมนตรีให้ใช้มาตรา 17 นั้นมีข้อความตอนหนึ่งเขียนไว้ว่าผู้ต้องหาคนใดหากอธิบดีกรมตำรวจเห็นว่ายังไม่มีความผิดก็ให้มีอำนาจปล่อยพันการควบคุมได้

อย่าให้ข้อความตอนนี้นั้นไร้ความหมายและไร้ผลในทางปฏิบัติเลย เพราะคนไม่คิดนั้นไม่มีใครมีอำนาจขังเขาไว้’

ในฉบับวันที่ 13 ตุลาคม คอลัมน์สี่สวสเสนอความคิดเห็นเดือนไปยังรัฐบาลอีกครั้งว่าการเพิ่มข้อหาการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทำให้กระแสความไม่พอใจของประชาชนขยายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ และยังไม่มียุติว่าเหตุการณ์จะคลี่คลายไปในทางที่ดี ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

‘คำให้สัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ว่าได้เพิ่มข้อหาการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ให้แก่ผู้ต้องหา เรียกร้องรัฐธรรมนูญเพิ่มไปจากข้อหาเดิมคือผิดประกาศคณะปฏิวัติและความผิดต่อความมั่นคงแห่งรัฐนั้นดูเหมือนจะเป็นการยั่วยุ’

หลังจากที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ คอลัมน์สี่สวสได้นำเสนออีกครั้งว่าการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยเป็นภาระกิจหนึ่งที่รัฐบาลใหม่พึงกระทำเพื่อให้คุ้มกับการเสียสละเลือดเนื้อและชีวิตของวีรชน

สรุปการนำเสนอความคิดเห็นของคอลัมน์สี่สวส

1. คอลัมน์สี่สวสไม่ได้เปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญในช่วงก่อนการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญเลย โดยมีการหยิบประเด็นมานำเสนอครั้งแรกเมื่อเหตุการณ์บานปลายออกไปแล้ว

2. คอลัมน์สี่สวสเห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนิสิตนักศึกษาและประชาชน แต่การนำเสนอในช่วงก่อนวิกฤตการณ์เป็นไปอย่างระมัดระวัง ผิดกับในช่วงหลังวิกฤตการณ์ที่เสนอรัฐบาลใหม่อย่างชัดเจนว่าควรจะต้องร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่เป็นประชาธิปไตย

คอลัมน์บุคคลในข่าว

คอลัมน์บุคคลในข่าว อยู่ในหน้า 4 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เขียนโดยนายโกวิท สีตลา ยันในนามปากกาว่ารามสูร และนายขรรค์ชัย บุนปานในนามปากกาว่าหวานเย็น เป็นอีกคอลัมน์หนึ่งที่มีอิทธิพลในการแสดงความคิดเห็น และเป็นคอลัมน์ที่มีอายุยืนยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน แต่มีการเปลี่ยนผู้เขียนให้เหมาะสมกับยุคสมัยเรื่อยมา

ก่อนการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ คอลัมน์บุคคลในข่าวไม่ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมานำเสนอในคอลัมน์เลย เรื่องที่นำมาเสนอเกือบทั้งหมดเป็นข่าวสังคมของข้าราชการระดับสูงและนักธุรกิจ หลังจากนั้นก็เช่นกันพบว่ามีกรนำเสนอประเด็นดังกล่าวมานำเสนอค่อนข้างน้อยดังตาราง

ตารางที่ 15 แสดงการนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์บุคคลในข่าว

วันที่	ประเด็น
9 ต.ค.	- รัฐบาลจับผู้ต้องหาเรียกร้องรัฐธรรมนูญข้อหาหมิ่นสุ่มทางการเมือง ไม่ใช่ข้อหาเรียกร้องประชาธิปไตย
10 ต.ค.	- อติตสส. ไซแสง สุกใส เข้ามอบตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว
18 ต.ค.	- ขอวิญญาณของผู้ต่อสู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญจงไปสู่คดีสุข

จากตารางสามารถสรุปบทบาทของคอลัมน์บุคคลในข่าวว่ามีบทบาทต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญน้อยมาก ทั้งที่โดยทั่วไปแล้วคอลัมน์ดังกล่าวสามารถหยิบประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาเขียนสอดแทรกได้เพราะแต่ละวันคอลัมน์บุคคลในข่าวสามารถเขียนได้หลายประเด็น

สรุปบทบาทการแสดงความคิดเห็นของไทยรัฐ

การแสดงความคิดเห็นของบรรณาธิการไทยรัฐ คอลัมน์สีสดและคอลัมน์บุคคลในข่าวต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เป็นไปด้วยความระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเริ่มต้นของการเรียกร้อง อย่างไรก็ตาม เมื่อเหตุการณ์ขยายวงมากขึ้นไทยรัฐจึงกล้าเสนอความคิดเห็นมากขึ้น จนกระทั่งเมื่อวิกฤตการณ์ผ่านพ้นไปแล้วไทยรัฐจึงมีทิศทางสนับสนุนกระแสเรียกร้องรัฐธรรมนูญอย่างเต็มตัว

3. บทบาทในการผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

ในประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญแม้ว่าไทยรัฐจะเปิดประเด็นช้า แต่กล่าวได้ว่าไทยรัฐได้ให้ความสนใจในการเสนอข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน้า 1 ซึ่งได้นำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาพาดหัวข่าวใหญ่ติดต่อกันตั้งแต่ฉบับวันที่ 7 ตุลาคม เป็นต้นไปจนถึงช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ซึ่งได้เกิดคลื่นประชาชนมาร่วมเดินขบวนอันเป็นเหตุให้รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรต้องสิ้นอำนาจหลังจากที่บริหารประเทศมานานถึง 10 ปี (2506-2516) พร้อมกับบินหนีไปต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามในแง่ของการแสดงความคิดเห็นเพื่อกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นไทยรัฐไม่ได้แสดงบทบาทออกมาอย่างเด่นชัด โดยยังคงระมัดระวังในการเสนอความคิดเห็นที่เป็นการกระทบกระทั่งกับรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรยังมีอำนาจบริหารอย่างเบ็ดเสร็จ

หากจะเปรียบเทียบแง่มุมในการนำเสนอของไทยรัฐระหว่างการนำเสนอภาพ

การเคลื่อนไหวเรียกร้องรัฐธรรมนูญกับสิ่งที่เป็นเนื้อหาของการเรียกร้องจะพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ

1. ในด้านภาพการเคลื่อนไหวชุมนุมของบรรดานิสิตนักศึกษาและประชาชนนั้น ไทยรัฐได้ให้ความสนใจ และนำเสนออย่างมีรายละเอียด และมีความต่อเนื่องแบบวันต่อวัน

การนำเสนอดังกล่าวสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องที่มีสีสัน ชวนให้น่าติดตาม โดยไทยรัฐได้เสนอมีภาพข่าวของการเคลื่อนไหวทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

ดังตัวอย่างการพาดหัวใหญ่ในฉบับวันที่ 13 ตุลาคมที่ว่า "นศ.ยื่นคำขาด 12 วัน. วันนี้รัฐชิงให้ประกัน 13 ผู้ต้องหา ศูนย์นิสิตฯ ยืนยันให้ปล่อยตัวอย่างเด็ดขาด"

2. ในด้านเนื้อหาของสิ่งที่นิสิตนักศึกษาจุดประเด็นขึ้นมา เรียกร้องคือรัฐธรรมนูญ พบว่าไทยรัฐไม่ได้ให้ความสนใจติดตามมากนัก ดังนั้นประเด็นที่เป็นเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยตรงจึงปรากฏในพาดหัวข่าวหน้า 1 ค่อนข้างน้อย โดยส่วนใหญ่จะเป็นรายละเอียดในเนื้อข่าวมากกว่า

ดังนั้นหากจะมองบทบาทในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วถือได้ว่าไทยรัฐมีบทบาทไม่มากนัก แต่บทบาทที่เด่นชัดก็คือการเสนอภาพความเคลื่อนไหวของกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญซึ่งได้กลายเป็นคลื่นมหาชนในช่วงวันที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง

ข. บทบาทของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

ไทยรัฐได้แสดงบทบาทในเชิงข้อมูลข่าวสาร เชีงความคิดเห็น และเชิงการก่อ
กระแสมลัักดันในประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม
กิตติขจรและคณะดังนี้

1. บทบาทการให้ข้อมูลข่าวสาร

ในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคมการนำเสนอประเด็น
นี้ของไทยรัฐไม่มีเลยเหมือนกับสื่อมวลชนอื่น ๆ เนื่องจากรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรยังมี
อำนาจเบ็ดเสร็จ ประเด็นที่ไทยรัฐนำเสนอจึงเป็นเพียงการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการ
เท่านั้น

ประเด็นการประพฤติมิชอบที่ไทยรัฐเกาะติดตลอดคือกรณีการสั่งฆ่าที่จังหวัดร้อยเอ็ด
ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวข้องด้วย โดยไทยรัฐนำเสนอเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ในหน้า 1
อย่างต่อเนื่องในฉบับวันที่ 2-6 ตุลาคมจนกระทั่งกลบกระแสข่าวอื่น ๆ ในช่วงนั้น

หลังผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางการเมืองไป ไทยรัฐจึงเริ่มเปิดประเด็นการทุจริตและประ
พฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรดังตาราง

ตารางที่ 16 แสดงการพาดหัวข่าวประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม
กิตติขจรและคณะของไทยรัฐ

วันที่	ลักษณะพาดหัว	ข้อความพาดหัว
18 ต.ค.	ใหญ่	'เมียสฤษีชื่อวิจิตรบริจาควัยนศ. 2 หมื่น แฉ 2 ตระกูล โกงพันล้าน ประกาศไทย 300 ล้าน ตั้งประจวบเป็นอตร. ชำนาญพันตำแหน่ง'
19 ต.ค.	ใหญ่	'เบื้องหลังณรงค์สังหารหมู่นักศึกษาประชาชน ใช้ทหารต่างชาติฆ่า เผยการค้าอิทธิพล 2 ตระกูล โกงเงินนับพันล้าน ทุ่งใหญ่เป็นฐานค้าฝิ่น'

ตารางที่ 16(ต่อ)

วันที่	ลักษณะการพาดหัว	ข้อความพาดหัว
22ต.ค.	รอง	"แผนประกาศ, ณรงค์, สุภาพรณค้ำฝืน-เฮโรอิน-คุมวิทย์"
23ต.ค.	รอง	"เผยแผนณรงค์ผูกขาดค้าเนื้อทั่วประเทศ ธนาคารกท. แฉหุ้นประกาศ"
24ต.ค.	รอง	"ทำนุผู้หญิงไสวตั้งบริษัทกินค่านายหน้าก่อสร้าง"
25ต.ค.	รอง	"แผนรงค์ดันเหตุข้าวแพง รีด2พันล้านเข้ากระเป๋า"
27ต.ค.	รอง	"ณรงค์กินป่า9แสนไร่-รีดพ่อค้าอินเดียวลละ2ล้าน"
28ต.ค.	รอง	"ตรวจภาษีย้อนหลังถนอม-ประกาศ-ณรงค์ คาดได้เงินคืนนับ100ล้าน"
29ต.ค.	ใหญ่	"ขบวนการตามล่าเริ่มงาน มุ่งไทเปิดบัญชีประกาศ-ณรงค์ ร่วมกันกินพันล้าน ชุดคอคอดกระแบ่งประเทศให้ต่างดาว"
30ต.ค.	รอง	"พบ3ทรราชย์โกงชาติ บีบธนาคารจ่ายเงินภาษีพันล้าน"

จากตารางการพาดหัวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงบทบาทการเสนอข่าวเปิดโปงการทุจริตและประพฤติกมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะของไทยรัฐ โดยมีทั้งหมด 6 กรณีด้วยกันคือ

1. การโอนเงินจากงบราชการลับกรมตำรวจและเงินฝากในธนาคารกรุงเทพหลบหนีออกไปต่างประเทศของจอมพลประภาส จารุเสถียร
2. การผูกขาดการค้าและธุรกิจ ได้แก่ การค้าน้ำมันจากองค์การเชื้อเพลิง การค้าข้าว การค้าน้ำตาล รวมถึงบริการแท็กซี่ทั่วประเทศ
3. การค้ายาเสพติด คือฝิ่นและเฮโรอิน โดยมีเครือข่ายถึงลาวและพม่า และลำเลียงออกทางทะเลที่เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ฯลฯ เจ้าหน้าที่จับได้หลายครั้งแต่ปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้อยู่เบื้องหลังได้
4. การเรียกผลประโยชน์จากพ่อค้า ได้แก่ กรณีการตั้งบริษัทนายหน้าเรียกผลประโยชน์จากผู้รับเหมาก่อสร้างที่ประมูลก่อสร้างราชการ ของคุณหญิงไสว จารุเสถียร ภรรยา

จอมพลประภาส จารุเสถียร

5. การชูปที่ดินสาธารณะที่อำเภอเกาะเปอรัง จังหวัดระนองจำนวน 500 ไร่ของบริษัท. เสถียรของท่านผู้หญิงไสว จารุเสถียร การชูปที่ดินที่อำเภอสำโรง จังหวัดลพบุรีของพันเอกณรงค์ กิตติขจร การใช้องค์การทหารผ่านศึกชูปป่าจำนวน 937,500 ไร่ในเขตจังหวัดอุตรธานี อุบลราชธานี เพชรบูรณ์ ดากและนครสวรรค์ของพันเอกณรงค์ กิตติขจร

6. การผลักดันโครงการชูดคอคอดกระที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อหวังประโยชน์นับพันล้านบาทจากการแก่งก้ำไร่ที่ดินและการก่อสร้างของจอมพลประภาส จารุเสถียร

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงการพาดหัวข่าวการเปิดโปงการทุจริตกับเนื้อหาในข่าวบางครั้งเป็นการพาดหัวข่าวที่ต้องการสร้างสีสันให้กับข่าวมากเกินไป ในขณะที่เนื้อหาข่าวไม่ได้ให้รายละเอียดตรงกับหัวข่าว หรือไม่รุนแรงเท่ากับหัวข่าว เช่น การพาดหัวข่าวว่า "แฉสองตระกูลโกง 300 ล้าน" แต่ในเนื้อหาข่าวไม่ได้บอกว่าโกงอย่างไร เป็นต้น

ลักษณะการพาดหัวข่าวดังกล่าวก่อให้เกิดความสับสนในข้อเท็จจริง และเป็นการขยายภาพการทุจริตของรัฐบาลชุดเดิมที่อาจจะเกินเลยความจริงไปในบางประเด็น

สรุปบทบาทการเสนอข่าวการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

1. ในช่วงก่อนหน้าวิกฤตการณ์ทางการเมืองไทยรัฐจะไม่ได้นำเสนอประเด็นเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะเหมือนกับสื่อมวลชนทั่วไป ประเด็นที่นำเสนอเป็นเพียงการประพฤติมิชอบของข้าราชการเท่านั้น ซึ่งไทยรัฐให้ความสนใจมากที่สุดคือกรณีฆ่าที่จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีผู้ว่าราชการยัวพันด้วย โดยมีการนำมาพาดหัวข่าวใหญ่หน้า 1 อย่างต่อเนื่อง

2. หลังจากผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางการเมืองไปแล้ว ไทยรัฐได้ให้ความสนใจประเด็นการเปิดโปงทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะมากยิ่งขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในข่าวหน้า 1 เนื้อว่าประเด็นข่าวอาชญากรรมและข่าวทั่วไป โดยมีการนำเสนออย่างต่อเนื่องทุกวัน แยกเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ 3 ข่าวและพาดหัวรอง 7 ข่าว

3. การเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของไทยรัฐ ส่วนใหญ่จะพุ่งเป้าไปที่จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจรมากกว่าที่เป็นจอมพลถนอม กิตติขจรโดยตรง

2. บทบาทในการอธิบาย ตีความและแสดงความคิดเห็น

จากการวิเคราะห์บทบาทการ คอรัปชั่นที่สุด และคอรัปชั่นบุคคลในข่าว ปรากฏบท

บาทในเชิงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะดังนี้

บทบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการของไทยรัฐที่แสดงบทบาทในการอธิบาย ตีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ มีการนำเสนอทั้งหมด 3 ครั้งดังตาราง

ตารางที่ 17 แสดงการนำเสนอประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะของบทบรรณาธิการไทยรัฐ

วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
22 ต.ค.	ไม่กู้เงิน-ไม่เป็นทาส	- การออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นการมอมเมาประชาชน
23 ต.ค.	ข้อเรียกร้องของประชาชน	- การตรวจสอบทรัพย์สินของรัฐบาลเผด็จการ ควรจะเร่งทำก่อนสายเกินไป
29 ต.ค.	ไม่มีคำตอบจากรัฐบาล	- เสียงเรียกร้องจากนักศึกษาประชาชน ให้รัฐบาลใหม่ตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินของบุคคลในรัฐบาลเก่ามีมากขึ้น - รัฐบาลควรรับฟังเสียงเรียกร้องของประชาชนก่อนที่จะสายเกินไป

บทบรรณาธิการนำเสนอประเด็นการเปิดโปงทุจริตทั้ง 3 ครั้งภายหลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศแล้ว โดยครั้งแรกในฉบับวันที่ 22 ตุลาคมเป็นการกล่าวถึงการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลในแง่ลบ จนกระทั่งอีก 2 ฉบับต่อมาได้เรียกร้องให้รัฐบาลตรวจสอบทรัพย์สินของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรอย่างเร่งด่วน

สรุปบทบาทของบทบรรณาธิการต่อประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

1. บทบรรณาธิการไทยรัฐสอดคล้องกับการเสนอข่าวหน้า 1 โดยข่าวหน้า 1 เป็นเนื้อหาและรายละเอียดการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่วนบทบรรณาธิการได้ออกมาย้ำเตือนรัฐบาลชุดใหม่ของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ให้ดำเนินการตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินของ

บุคคลในรัฐบาลเผด็จการ

2. บทบรรณาธิการไทยรัฐมีความเห็นว่าควรรยกเลิกสิ่งที่ไม่ดีในรัฐบาลชุดเดิมทิ้งไป เช่น การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นต้น

คอลัมน์สี่สด

คอลัมน์สี่สดนำประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะมานำเสนอตั้งตาราง

ตารางที่ 18 แสดงการนำเสนอประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของจอมพลถนอม กิตติขจรของคอลัมน์สี่สด

วันที่	ชื่อ เรื่อง	ประเด็นที่นำเสนอ
19 ต.ค.	-	- ควรใช้มาตรา 17 ยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจร - ควรลงโทษผู้ออกคำสั่งฆ่าประชาชนที่เดินขบวน - อบายมุขที่มีมาตั้งแต่สมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เช่น สลากกินแบ่ง สนาม้าควรรยกเลิก
27 ต.ค.	-	- จอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจรทำความผิดไว้มาก รัฐบาลควรดำเนินคดีอาญาเพื่อฟื้นฟูจิตใจของประชาชน

แม้ว่าคอลัมน์สี่สดจะเสนอประเด็นดังกล่าวเพียง 2 ครั้ง แต่เสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา โดยฉบับวันที่ 19 ตุลาคมได้เสนอให้รัฐบาลใหม่ใช้มาตรา 17 ยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจร และให้ดำเนินการลงโทษผู้ออกคำสั่งฆ่าประชาชน ต่อมาฉบับวันที่ 27 ตุลาคมได้ย้ำอีกครั้งว่ารัฐบาลควรดำเนินคดีอาญากับจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจรเพื่อเป็นการฟื้นฟูจิตใจของประชาชน

สรุปบทบาทของคอลัมน์สี่สต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของ
รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

1. คอลัมน์สี่สต่อมีจุดยืนชัดเจนในการเสนอให้รัฐบาลใหม่ใช้มาตรา 17 แห่งรัฐธรรมนูญซึ่ง เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรี ทำการยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจร

2. คอลัมน์สี่สต่อมีความเห็นว่าควรนำกฎหมายอาญามาดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามเสียงเรียกร้องของประชาชน

3. คอลัมน์สี่สต่อมีความเห็นว่าควรจะยกเลิกอบายมุขที่มีมาตั้งแต่รัฐบาลก่อน คือสนามม้าและสลากกินแบ่งรัฐบาล

คอลัมน์บุคคลในข่าว

ประเด็นที่คอลัมน์บุคคลในข่าวนำมาเสนอในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ทางการเมืองคือข่าวสังคมนักข่าว ความเคลื่อนไหวของแวดวงข้าราชการระดับสูง รวมถึงแจ้งกำหนดงานพิธีต่าง ๆ

หลังวิกฤตการณ์ทางการเมืองผ่านพ้นไป ประเด็นที่นำมาเสนอเกือบทั้งหมดเป็นการสดุดีการต่อสู้ของนิสิตนักศึกษา การประณามฝ่ายรัฐบาลเผด็จการที่ใช้ความรุนแรง กิจกรรมการบริจาคเงินให้ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย และข่าวสังคมนักข่าว ส่วนประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะไม่ปรากฏอยู่เลย

สรุปบทบาทการแสดงความคิดเห็นของไทยรัฐ

1. ไทยรัฐเห็นด้วยกับกระแสการเรียกร้องของนิสิตนักศึกษาและประชาชนในการตรวจสอบทรัพย์สินของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

2. ไทยรัฐเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะมาเป็นของรัฐ เพราะมีความคิดเห็นว่าทรัพย์สินเหล่านั้นได้มาโดยมิชอบในขณะที่มีอำนาจในรัฐบาล

3. บทบาทในการผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

หลังจากที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรพ้นจากอำนาจไป ไทยรัฐได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะมากที่สุด เหนือประเด็นข่าวอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นทางการเมือง หรือข่าวอาชญากรรมทั่วไป

ประเด็นดังกล่าวได้ถูกนำมาเป็นข่าวพาดหัวใหญ่และพาดหัวรองในข่าวหน้า 1 อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคมเป็นต้นไป โดยมีการขุดคุ้ยเบื้องหลังที่ฟอนเฟะของระบบการ

บริหารซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในช่วงที่รัฐบาลเดิมยังมีอำนาจ

กรณีที่ไทยรัฐขุดคุ้ยขึ้นมาแฉไทยได้แก่

1. กรณีการผูกขาดการค้าและธุรกิจ เช่น ในฉบับวันที่ 23 ตุลาคม ซึ่งพาดหัว
รองว่า "เผยแผนธุรกิจผูกขาดค้าเนื้อทั่วประเทศ ธนาคารกรุงเทพแฉหุ้นประภาส" เป็นต้น
2. กรณีการค้ายาเสพติด เช่น ในฉบับวันที่ 22 ตุลาคม ซึ่งพาดหัวรองว่า "แฉ
ประภาส ผนึก สุภาภรณ์คำผื่น-เฮโรอิน-คุมวิทย์" เป็นต้น
3. กรณีการเรียกผลประโยชน์จากพ่อค่านักธุรกิจ เช่น ในฉบับวันที่ 30 ตุลาคม
ซึ่งพาดหัวรองว่า "พบ3ทรราชย์โก่งชาติ บีบธนาคารจ่ายเงินภาษีพันล้าน" เป็นต้น
4. กรณีการฮุบที่ดินสาธารณะมาเป็นของตัวเอง เช่น ในฉบับวันที่ 27 ตุลาคม
ซึ่งพาดหัวรองว่า "ณรงค์กินป่า9แสนไร่-รีดพ่อค้าอินเดียวหัวละ2แสน" เป็นต้น
5. กรณีการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ เช่น ในฉบับวันที่ 18 ตุลาคม ซึ่งพาดหัว
ใหญ่ว่า "เมียสฤกษ์ชี้อัจฉิตราบริจาคช่วยนศ.2หมื่น แฉ2ตระกูลโก่งพันล้าน ประภาสไทย300
ล้าน"
6. กรณีการแสวงหาผลประโยชน์จากการผลักดันโครงการขุดคอคอดกระ ซึ่งพาด
หัวใหญ่ในฉบับวันที่ 29 ตุลาคมว่า "ขบวนการตามล่าเริ่มงาน มุ่งไทเปคิดบัญชีประภาส-ณรงค์
ร่วมกันกินพันล้าน ขุดคอคอดกระแบ่งประเทศให้ต่างดาว"

การเสนอข่าวขุดคุ้ยเบื้องหลังการทุจริตของหนังสือพิมพ์ประชาชนนิยม (Popular Newspaper) ก่อให้เกิดกระแสประชามติออกไปอย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันบทบาทการ
ของไทยรัฐได้เรียกร้องให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร และคณะ
โดยเสนอในฉบับวันที่ 23 ตุลาคมในชื่อเรื่องว่า "ข้อเรียกร้องของประชาชน" และอีกครั้งใน
ฉบับวันที่ 29 ตุลาคมในชื่อเรื่องว่า "ไม่มีคำตอบจากรัฐบาล"

เนื้อหาของบทบรรณาธิการดังกล่าวได้ระบุว่า เป็นเสียงเรียกร้องจากนักศึกษาและ
ประชาชนให้รัฐบาลใหม่ของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เร่งดำเนินการสอบสวนทรัพย์สินของ รัฐบาล
เผด็จการ ก่อนที่จะสายเกินไป

การเปิดโปงการทุจริตและการได้มาซึ่งทรัพย์สินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของ รัฐบาลชุดเดิม
ดังกล่าวพร้อมกับกระแสเรียกร้องของสาธารณะนำไปสู่แนวความคิดการยึดทรัพย์สินของ จอมพลถนอม
กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจร ซึ่งในที่สุดรัฐบาลใหม่ของ
ของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ก็มีเห็นด้วยกับกระแสดังกล่าว นำไปสู่การยึดทรัพย์สินของจอมพลถนอม
กิตติขจรและคณะในเวลาต่อมา

เปรียบเทียบบทบาทของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
และไทยรัฐในวิกฤตการณ์ทางการเมือง
14 ตุลาคม 2516

สยามรัฐและไทยรัฐต่างแสดงบทบาทในประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญและประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤติกบอบของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันดังนี้

ก. บทบาทในประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของสยามรัฐกับไทยรัฐต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญแล้วพบว่าสยามรัฐแสดงบทบาทได้อย่างเด่นชัดมากกว่า ทั้งในแง่การเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็น

ในแง่ของการเสนอข่าว ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ

1. การเปิดประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ทันทีที่มีการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญในวันที่ 5 ตุลาคม สยามรัฐเสนอข่าวดังกล่าวอย่างไม่มีรอในหน้า 1 ฉบับวันที่ 6 ตุลาคมพร้อมทั้งภาพข่าวประกอบ ในขณะที่ไทยรัฐยังไม่กล้าที่จะนำเสนอประเด็นดังกล่าว จนกระทั่งเมื่อมีการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ไทยรัฐจึงนำประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมานำเสนอครั้งแรกในฉบับวันที่ 7 ตุลาคม

2. ความระมัดระวังในการนำเสนอเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนกับรัฐบาล ไทยรัฐมีความระมัดระวังในการนำเสนอมากกว่า ดังนั้นการนำเสนอในช่วงต้น ๆ ของการเรียกร้องรัฐธรรมนูญจึงเสนออย่างเป็นกลางและรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลประกอบด้วยทุกครั้ง จนกระทั่งเมื่อเหตุการณ์บานปลายมีคลื่นมหาชนเข้าร่วมเดินขบวนไทยรัฐจึงมีความกล้าในการเสนอมากขึ้นในระดับที่ไม่แตกต่างจากสยามรัฐ

3. ความต่อเนื่องในการนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ สยามรัฐมีความต่อเนื่องในการนำเสนอมากกว่า โดยเริ่มต้นนำเสนอตั้งแต่การจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ การขยายการชุมนุม ไปจนถึงการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ภายหลังจากที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะเดินทางหนีไปต่างประเทศ

เปรียบเทียบกับไทยรัฐนอกจากจะเปิดประเด็นช้ากว่าแล้ว พบว่าภายหลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจรและคณะบินหนีไปต่างประเทศแล้ว ไม่ได้มีการเกาะติดประเด็นกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ สังเกตได้จากภาพข่าวหน้า 1 ที่มุ่งเน้นไปในเรื่องเบื้องหลังของเหตุการณ์ความรุนแรง และชุดคุยเบื้องหลังของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรมากกว่า

ในแง่ของการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ สยามรัฐมีความโดดเด่นกว่าทั้งในแง่การให้ความสำคัญและจุดยืนในการนำเสนอ

1. บทบรรณาธิการและคอลัมน์ทางการเมืองของสยามรัฐได้ให้ความสนใจกับประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญค่อนข้างมาก โดยบทบรรณาธิการสยามรัฐนำเสนอประเด็นดังกล่าวมาเสนอครั้งแรกในฉบับวันที่ 9 ตุลาคม หรือ 4 วันหลังจากการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญโดยจนกระทั่งเมื่อจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ และมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ของนายสัญญาธรรมศักดิ์ บทบรรณาธิการสยามรัฐก็ยังนำเสนอประเด็นกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญใหม่มาเสนอในฉบับวันที่ 20 ตุลาคมและ 27 ตุลาคม รวมแล้วมีการนำเสนอประเด็นดังกล่าวในบทบรรณาธิการ 4 ครั้ง

เปรียบเทียบกับบทบรรณาธิการและคอลัมน์ทางการเมืองของไทยรัฐให้ความสนใจในประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญน้อยกว่า โดยบทบรรณาธิการไทยรัฐเปิดประเด็นดังกล่าวครั้งแรกในฉบับวันที่ 12 ตุลาคมซึ่งขณะนั้นเหตุการณ์ได้ใกล้มาถึงจุดวิกฤตแล้วและข่าวว่าสยามรัฐไปถึง 3 วัน หลังจากจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศแล้ว บทบรรณาธิการไทยรัฐนำเสนอประเด็นดังกล่าวอีก 1 ครั้ง รวมแล้วบทบรรณาธิการไทยรัฐนำเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญมาเสนอทั้งหมด 3 ครั้ง

2. จุดยืนในการนำเสนอ สยามรัฐมีความเด่นชัดกว่าไทยรัฐในแง่ที่ว่ากล้าเสนอก่อนท่ามกลางสถานการณ์ที่ยังไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะลงเอยด้วยชัยชนะของฝ่ายนิสิตนักศึกษาหรือฝ่ายของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร จะเห็นได้จากการนำเสนอครั้งแรกในฉบับวันที่ 9 ตุลาคมในชื่อเรื่องว่า "รัฐกับการพิสูจน์ความจริง" ได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลในการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ในขณะที่ในวันดังกล่าวไทยรัฐยังไม่แสดงท่าทีใด ๆ ออกมา

อย่างไรก็ตามเมื่อเหตุการณ์ใกล้ถึงจุดวิกฤตมาจนถึงช่วงหลังวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ทั้งสองฉบับมีจุดยืนที่คล้ายคลึงกันคือ

- ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ โดยเห็นว่าน่าจะมีการเจรจากันมากกว่าที่จะใช้กำลังตัดสิน
- มีความโน้มเอียงที่เห็นด้วยกับการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของฝ่ายนิสิตนักศึกษา
- มีความต้องการเห็นรัฐธรรมนูญที่ร่างใหม่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เปิดโอกาสให้นักศึกษาและประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ในแง่ของการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง กล่าวได้ว่าสยามรัฐมีบทบาทในการก่อกระแสผลักดันมากกว่า เพราะได้มีการเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐ

ธรรมนูญอย่างต่อเนืองตั้งแต่การตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญไปจนถึงกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญหลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจรพ้นจากอำนาจ อีกทั้งยังมีจุดยืนการเสนอข่าวและความคิดเห็นที่คงเส้นคงวามากกว่าไทยรัฐโดยยืนอยู่ข้างฝ่ายนิสิตนักศึกษามากกว่ารัฐบาล

ข. บทบาทในการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของสยามรัฐกับไทยรัฐในประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะแล้วพบว่าในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 แม้ว่าจะไม่มีความแตกต่างระหว่างสองฉบับเพราะต่างก็ไม่มีการนำเสนอประเด็นดังกล่าว ส่วนในช่วงหลังผ่านพ้นวิกฤตการณ์พร้อมกับการบินหนีไปต่างประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจรแล้ว ไทยรัฐมีความเด่นชัดในประเด็นดังกล่าวมากกว่าสยามรัฐ

ในแง่ของการเสนอข่าวความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ

1. ไทยรัฐได้ให้ความสนใจกับประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะมากกว่าสยามรัฐ โดยนำมาพาดหัวใหญ่ในหน้า 1 อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ฉบับวันที่ 18 ตุลาคมเป็นต้นไป ทั้งนี้เป็นข่าวพาดหัวใหญ่ถึง 3 ครั้งและพาดหัวรอง 7 ครั้ง ประเด็นดังกล่าวได้กลายมาเป็นประเด็นหลักในหน้า 1 ทดแทนข่าวอาชญากรรมและข่าวทั่วไปซึ่งไม่ปรากฏเป็นข่าวพาดหัวใหญ่ในหน้า 1 เลยในช่วงเวลาดังกล่าว

เปรียบเทียบกับสยามรัฐมีการนำประเด็นดังกล่าวมาพาดหัวใหญ่ 3 ครั้ง พาดหัวรอง 1 ครั้ง และพาดหัวเล็ก 2 ครั้ง

2. ไทยรัฐได้ขุดคุ้ยการทุจริตและประพฤตินิยมของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรในหลากหลายกรณีมากกว่าสยามรัฐ โดยมีทั้งในด้านการค้ายาเสพติด การผูกขาดการค้า การเรียกผลประโยชน์จากพ่อค้า การถือหุ้นในโรงงานอุตสาหกรรมโดยมิชอบ ฯลฯ ขณะที่สยามรัฐเปิดประเด็นการทุจริตเพียง 2-3 กรณีเท่านั้น

การเสนอข่าวอย่างต่อเนืองและขุดคุ้ยการทุจริตในหลากหลายกรณี ประกอบกับการใช้การพาดหัวที่เร้าความสนใจ ทำให้บทบาทการเสนอข่าวเปิดโปงการทุจริตของไทยรัฐมีความโดดเด่นกว่า ตัวอย่างการพาดหัวที่เร้าความสนใจ เช่น การพาดหัวรองในฉบับวันที่ 22 ตุลาคมที่ว่า ‘แฉประภาส ณรงค์ สุภาภรณ์กินป่าคำฝั้น-เฮโรอีน-คুমวิทยู’ หรือการพาดหัวรองในฉบับวันที่ 30 ตุลาคมที่ว่า ‘พบ3ทรรราชย์โกงชาติ บิษนาคารจ่ายเงินภาษีพันล้าน’ เป็นต้น

ในแง่การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิยมของ

รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรและคณะ ระหว่างสยามรัฐและไทยรัฐสามารถสรุปได้ 2 ประการคือ

1. ทั้งสยามรัฐและไทยรัฐต่างแสดงความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันคือเห็นว่าการได้มาซึ่งทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียรและพันเอกณรงค์ กิตติขจรเป็นไปโดยมิชอบ จึงเสนอให้รัฐบาลยึดทรัพย์สินทั้งหมดเป็นของรัฐ

2. การเสนอความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวไทยรัฐได้ยื่นข้อเสนอไปยังรัฐบาลบ่อยครั้งกว่าสยามรัฐ โดยในช่วงหลังจอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ ไทยรัฐได้แสดงจุดยืนดังกล่าวผ่านบทบรรณาธิการถึง 3 ครั้ง ขณะที่สยามรัฐเสนอเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ในแง่ของบทบาทการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ไทยรัฐมีความโดดเด่นมากกว่าเพราะได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นการเปิดโปงการทุจริตและประพฤตินิชอบมากที่สุดภายหลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจรบินหนีไปต่างประเทศ กระทั่งกลายเป็นพาดหัวข่าวหน้า 1 แทนข่าวอาชญากรรมและข่าวทั่วไป อีกทั้งยังได้ขุดคุ้ยการทุจริตและหลากหลายกรณีมากกว่าสยามรัฐอีกด้วย